

BOTANICKÝ
ÚSTAV AV ČR
v.v.i.

**Výroční zpráva
2025**

Výroční zpráva 2025

BOTANICKÝ
ÚSTAV AV ČR
v.v.i.

Výroční zpráva byla projednána Radou pracoviště Botanického ústavu AV ČR, v. v. i., dne 22. 5. 2026
a schválena Dozorčí radou Botanického ústavu AV ČR, v. v. i., dne 29. 5. 2026.

Botanický ústav AV ČR, v. v. i.

Zámek 1, 252 43 Průhonice

IČ: 67985939

www.ibot.cas.cz

ibot@ibot.cas.cz, (+420) 271 015 233

Grafická úprava: Zdeněk Bílý

Fotografie: archiv Botanického ústavu AV ČR, v. v. i., není-li uvedeno jinak.

Obálka: Snímek Moře plné hvězdic Tomáše Figury zachycuje povrch semene tařice skalní (*Alyssum alyssoides*).

Obsah

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách	4
a) struktura BÚ	4
b) činnost Rady pracoviště	7
c) činnost Dozorčí rady	7
d) Botanický ústav v číslech	8
II. Změny ve Zřizovací listině	9
III. Hodnocení hlavní činnosti	10
Stručná charakteristika hlavní činnosti pracoviště	10
a) projekty zahájené v roce 2025	14
b) projekty řešené v roce 2025	16
c) vybrané publikace	23
d) výběr dalších výsledků vědecké činnosti a jejich aplikací	35
e) vzdělávací činnost	35
f) spolupráce s firmami a institucemi	36
g) medializace a popularizační činnost	37
h) ocenění	40
i) mezinárodní vědecká spolupráce	41
j) vydavatelská činnost	42
IV. Hodnocení další činnosti	43
a) další činnost	43
b) jiná činnost	43
V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce	43
VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj	44
VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště	44
VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí	46
IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů	46
X. Organizační složky pracoviště v zahraničí	47
XI. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	47

Přílohy:

Zpráva nezávislého auditora o účetní závěrce: 4 strany

Účetní výkazy:

 Rozvaha: 3 strany

 Výkaz zisku a ztráty: 2 strany

Příloha k účetní závěrce: 8 stran

Milé čtenářky, milí čtenáři,

předkládáme Vám výroční zprávu Botanického ústavu AV ČR za rok 2025. Shrnuje naši vědeckou, organizační, vzdělávací i další činnost v roce, který naštěstí nepřinesl žádné zásadní otřesy s přímým dopadem na fungování ústavu. Mohli jsme se tak soustředit především na kvalitní vědu, zlepšování podmínek pro výzkum a také na péči o kulturní památky, které máme ve správě. To vše samozřejmě v prostředí, které nadále ovlivňují ekonomické i geopolitické nejistoty dopadající nejen na nás, ale na celou společnost.

I bez těchto vnějších vlivů byl rok 2025 velmi pestrý a přinesl řadu událostí uvnitř instituce i na úrovni celé Akademie věd. Na úvod si dovoluji zmínit jen několik z nich.

Bezesporu významnou událostí s dlouhodobým dopadem byla výrazná personální obměna Akademické rady, klíčového výkonného orgánu Akademie věd. Noví členové vstupovali do voleb s ambiciózními programy a už nyní, v polovině května roku 2026, je zřejmé, že své strategické záměry naplňují. Jejich práce se pozitivně promítá i do fungování jednotlivých ústavů. Zároveň se na tomto místě patří poděkovat celému předchozímu vedení Akademie za jeho práci a podporu našeho ústavu.

Loňský rok byl také rokem mezinárodního hodnocení ústavů Akademie věd za období 2020–2024, a tedy pro nás i rokem bilančním. Při přípravě poměrně komplexních podkladových materiálů jsem si připomněl, že jsme se za hodnocené období v mnoha směrech významně posunuli. Ať už pod vlivem vnějších událostí,

jako byla pandemie Covid-19, která nás mimo jiné naučila efektivně pracovat v online prostředí, nebo energetická krize, díky které už naše provozy pohání z nemalé části fotovoltaická energie. V řadě oblastí jsme se ale posunuli především vlastní iniciativou.

Například aspirace na ocenění HR Award a související projekty významně přispěly ke změnám v personální politice, řízení i organizaci celé instituce. Ve vědě se nám, i díky stále se zlepšující projektové podpoře, podařilo diverzifikovat portfolio poskytovatelů a udržet financování klíčových směrů výzkumu navzdory obecně rostoucí konkurenci téměř ve všech grantových soutěžích. Rostl také podíl našich vědeckých publikací v kvalitních časopisech a nastavili jsme rovněž pravidla a podmínky pro transfer znalostí a technologií.

Vraťme se ale k samotnému roku 2025. Za důležité považuji zahájení interní diskuse prvních změn zaměřených na vnitřní organizaci a vedení vědeckých oddělení a na zavedení stabilnějších vědeckých pozic, které přispějí ke zprehlednění kariérního postupu a zatraktivnění BÚ zejména pro mladé vědce. Významné byly také první kroky a analýza systému odměňování nutné pro změnu mzdové politiky BÚ.

V uplynulém roce jsme také dokončili všechny zásadní projektové práce a máme vysokou připravenost k realizaci obnovy výzkumných infrastruktur včetně části první významné realizace, kterou je vytápěný vědecký skleník na pracovišti Třeboň. K dalším krokům už nám chybí jen maličkost – finanční zdroje.

Celý rok 2025 nás provázely akce věnované 140. výročí založení Průhonického parku, které celý areál přivítal v plné kráse. Je to výsledek dlouhodobé a pečlivé práce zaměstnanců parku i rozsáhlé revitalizace, která zde v nedávné době proběhla s podporou evropských fondů. Možná i díky tomu jsme loni zaznamenali historicky jednu z nejvyšších návštěvností parku.

Rok 2025 proto vnímám jako úspěšný. Chtěl bych poděkovat všem zaměstnancům za práci na rozvoji ústavu nejen v minulém roce, ale i v letech předchozích, která se promítla do pozitivního hodnocení ústavu mezinárodní komisí.

Vám, čtenářkám a čtenářům, děkuji za zájem o naši instituci a přeji Vám zajímavé čtení.

Jan Wild

A stylized, handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jan Wild'.

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) struktura BÚ

V průběhu roku 2025 proběhla v BÚ pouze jedna významnější změna organizační struktury:

- k 1. 3. bylo založeno Oddělení PR a marketingu, jehož vedoucí byla jmenována M. Dvořáková.

ředitel: doc. Ing. Jan Wild, Ph.D.

vedoucí vědeckého pracoviště Průhonice: Mgr. Jindřich Chrtek, CSc.

vedoucí vědeckého pracoviště Brno: Ing. Eliška Maršálová, Ph.D.

vedoucí vědeckého pracoviště Třeboň: Mgr. Jana Navrátilová, Ph.D.

zástupce ředitele: RNDr. Vít Latzel, Ph.D.

vedoucí Ekonomicko-personálního úseku: Mgr. et Mgr. Lenka Doleželová Exelová

vedoucí Technicko-správního úseku: Ing. Jiří Peřinka

sekretariát: Mgr. Mai Havrdová Fathi, Radka Staňová

vědecká tajemnice: Mgr. Tereza Chýlová

vedoucí Oddělení IT: Bc. Jana Burdová

vedoucí Oddělení PR a marketingu: Mgr. Miroslava Dvořáková

vedoucí Projektového oddělení: Mgr. Pavla Růžková, Ph.D.

vedoucí Správy Průhonického parku: Ing. Jiří Šmída

Dozorčí rada:

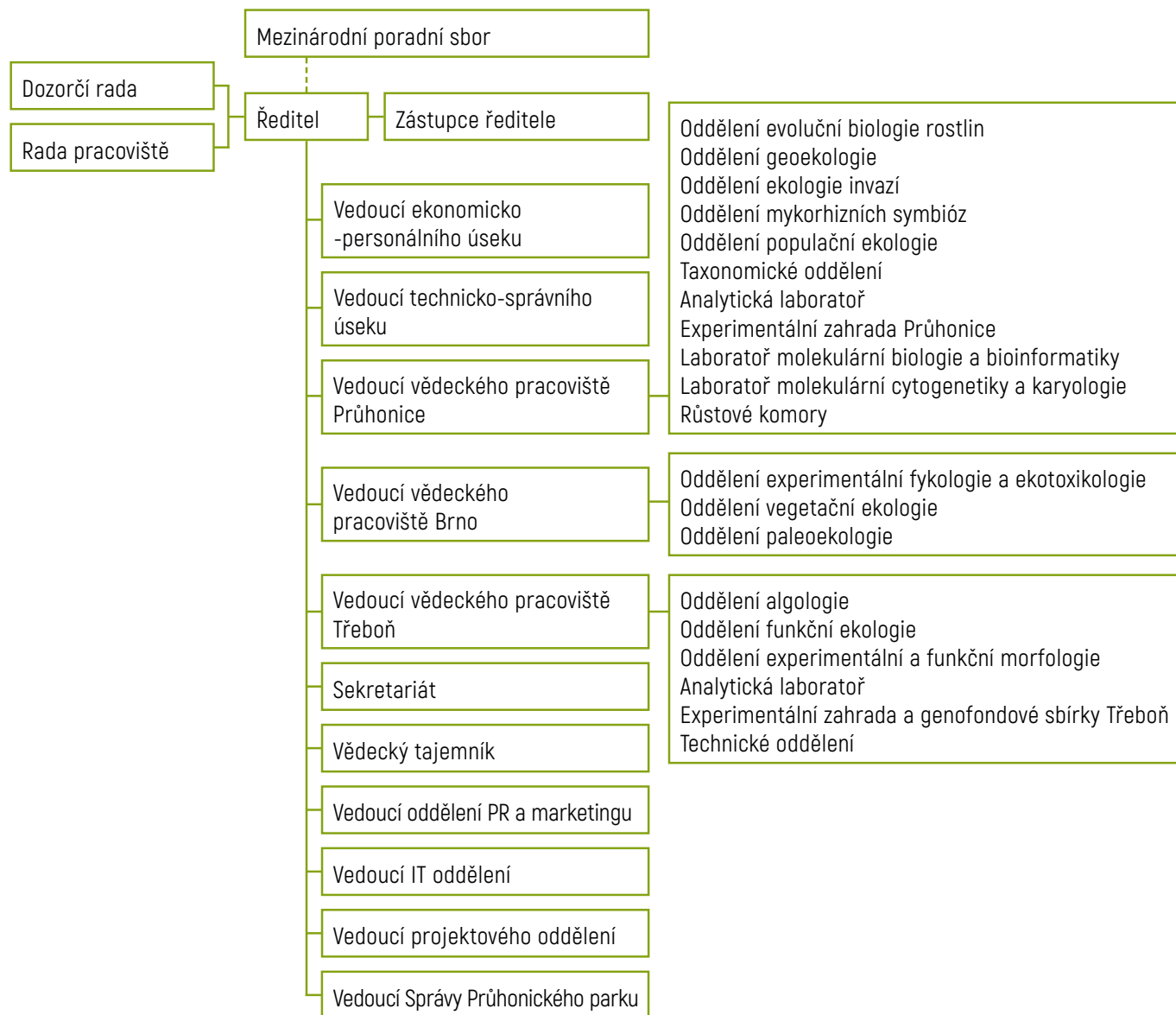
předseda: prof. RNDr. David Honys, Ph.D., Ústav experimentální botaniky AV ČR, v. v. i., Praha
místopředseda: doc. RNDr. Jan Kirschner, CSc., Botanický ústav AV ČR, v. v. i., Průhonice
členové: RNDr. Tomáš Přikryl, Ph.D., Geologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha
Ing. Sylva Vladíková, Historický ústav AV ČR, v. v. i., Praha
Ing. Tomáš Wencel, MBA, Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., Praha

Rada pracoviště:

předsedkyně: Mgr. Martina Janoušková, Ph.D.
místopředsedkyně: RNDr. Jana Martínková, Ph.D.
členové interní: Mgr. Jindřich Chrtek, Ph.D.
Mgr. Zdeněk Kaplan, Ph.D.
RNDr. Vít Latzel, Ph.D.
prof. RNDr. Petr Pyšek, CSc.
Mgr. Jan Roleček, Ph.D.

členové externí: prof. RNDr. Petr Baldrian, Ph.D., Mikrobiologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha
prof. RNDr. Libor Grubhoffer, CSc., Biologické centrum AV ČR, v. v. i., České Budějovice
doc. RNDr. Yvonne Němcová, Ph.D., Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze
prof. RNDr. Ondřej Prášil, Ph.D., Mikrobiologický ústav AV ČR, v. v. i., Centrum Algatech, Třeboň

ORGANIZAČNÍ SCHÉMA

b) činnost Rady pracoviště

V roce 2025 se konala tři zasedání Rady pracoviště (25. 3., 10. 6. a 10. 11) a 33 hlasování *per rollam*. Zápisy ze zasedání a usnesení jsou dostupná na intranetu BÚ.

Významná hlasování:

- 2. 3.** – projednán návrh rozpočtu na rok 2025, diskutovány trendy v mzdových rozpočtech, schválena podpora tří uchazečů o projekty ERC;
- 10. 6.** – vyhodnocen průběh výběrového řízení na pozici Vedoucí juniorské skupiny, seznámení s probíhajícími stavbami financovanými ze zdrojů od AV;
- 10. 11.** – diskutována budoucnost časopisu Folia Geobotanica poté, co na konci roku 2026 skončí smlouva s nakladatelem, navrženo zřízení statutu kmenového zaměstnance, navržena změna publikačních odměn.

c) činnost Dozorčí rady

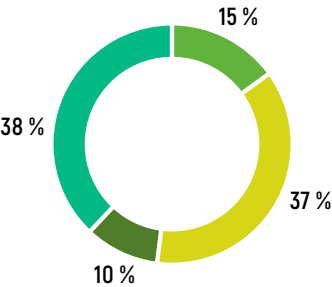
V roce 2025 se konala dvě zasedání Dozorčí rady (12. 6. a 15. 12. 2025) a 11 hlasování *per rollam*.

Příklad projednávaných témat a výsledků jednání:

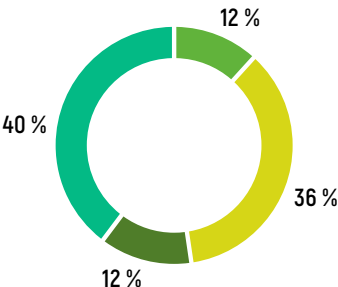
- 12. 6.** – DR projednala návrh na užití výsledků zlepšeného hospodaření z roku 2024;
- 15. 12.** – schválila dodatky nájemních smluv uzavíraných mezi BÚ a jeho pracovníky na ubytovací jednotky BÚ v Průhonicích a okolí; vyslechla informaci ředitele o realizaci investičních akcí.

d) Botanický ústav v číslech:

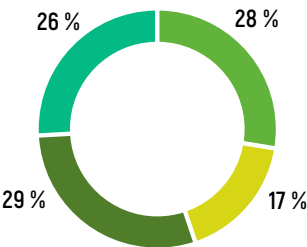
údaje platné k 31. 12. 2025

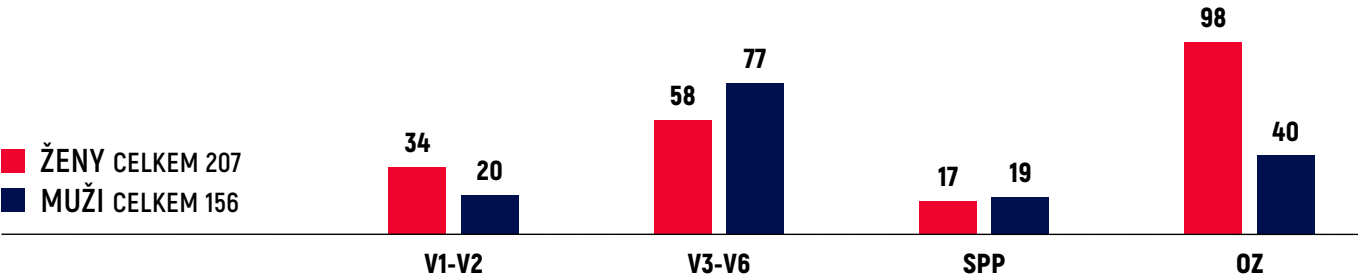
POČET ZAMĚSTNANCŮ		
V1-V2:		54
V3-V6:		135
SPP (Správa Průh. parku):		36
OZ (ostatní zaměstnanci):		138
celkem:		363

POČET ZAMĚSTNANCŮ (přepočtený na úvazky)		
V1-V2:		32,84
V3-V6:		100,59
SPP (Správa Průh. parku):		35,23
OZ (ostatní zaměstnanci):		111,23
celkem:		279,89

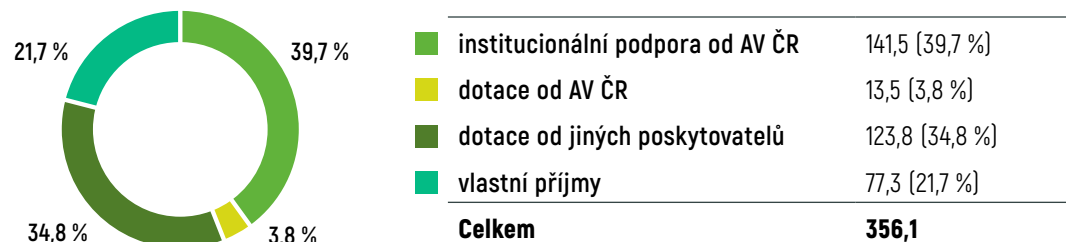

ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍCI		
V1-V2:		16
V3:		10
V4-V6:		17
SPP+OZ:		15
celkem:		58

V průběhu roku 2025 do BÚ nastoupilo 13 nových pracovníků OZ a 15 nových vědeckých pracovníků a za stejnou dobu odešlo 17 pracovníků OZ a 21 vědeckých pracovníků.

FINANCOVÁNÍ V ROCE 2025 (v milionech Kč)

Průměrná mzda / mzdový medián v BÚ 49 827,- Kč / 45 467,- Kč

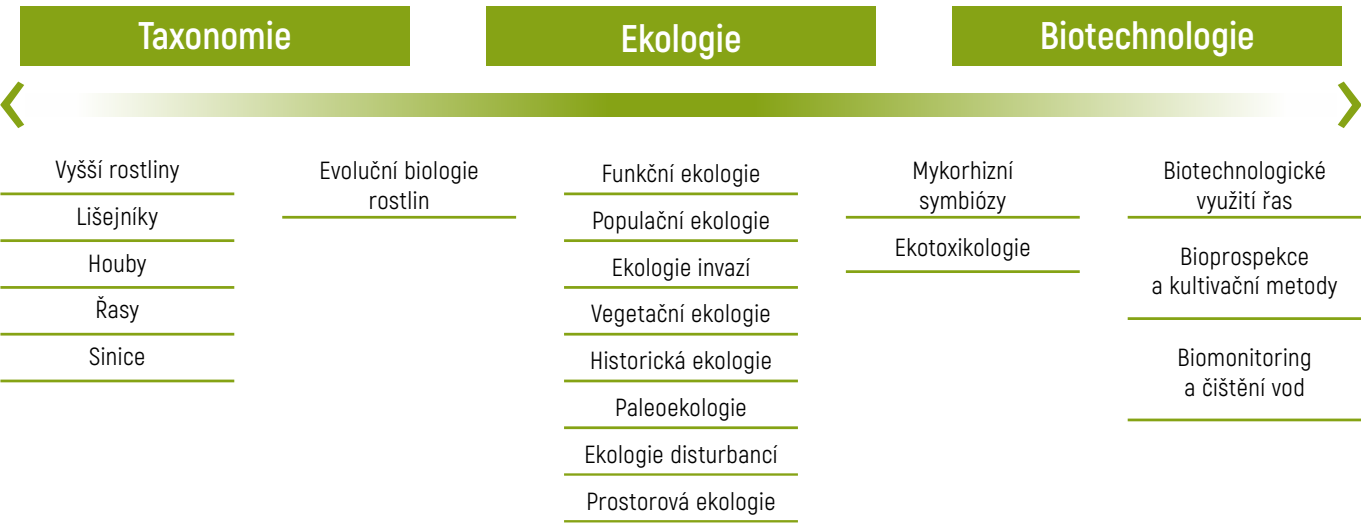
II. Změny ve Zřizovací listině

V roce 2025 nedošlo k žádným změnám ve Zřizovací listině Botanického ústavu AV ČR, v. v. i.

III. Hodnocení hlavní činnosti

Stručná charakteristika hlavní činnosti pracoviště

Směry výzkumu:

Botanický ústav (BÚ) se zabývá vědeckým výzkumem v oblastech terénně zaměřených botanických oborů, zejména taxonomie a biosystematiky vyšších i nižších rostlin (včetně algologie, mykologie, bryologie, lichenologie), karyologie, evoluční biologie, fytogeografie, studia vývoje, klasifikace a mapování vegetace, ekologie druhů a společenstev, invazní biologie, palynologie, terénně zaměřené rostlinné ekofyziologie, populační biologie a genetiky, studia mykorhizních symbióz, ekotoxikologie, studia funkcí, obnovy, ochrany a managementu populací a ekosystémů, studia anatomie dřeva a dendrochronologie, krátkodobého

a dlouhodobého sledování klimatu a biomonitoringu. Pečuje o mnohé genofondové sbírky (kosatce, pivoňky, růže, hrušně, jabloně), jejich rozvoj a všestranné využívání. Velmi významnou součástí činnosti je výzkumné využití, údržba a péče o Průhonický park, národní kulturní památku a památku světového dědictví UNESCO. Svou činností BÚ přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace (monografie, časopisy, sborníky apod.), poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení a provádí konzultační

a poradenskou činnost. Zásadním způsobem se podílí na vzniku podstatných děl typu Květena ČR, Vegetace ČR aj. BÚ také ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studium a vychovává vědecké pracovníky. V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. Pořádá domácí i mezinárodní vědecká setkání, konference a semináře a zajišťuje infrastrukturu pro svůj výzkum, včetně poskytování ubytování svým zaměstnancům a hostům. Úkoly realizuje samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi.

V roce 2025 byla výzkumná činnost stejně jako v minulosti zajištěna především prostřednictvím účelové podpory od hlavních poskytovatelů v ČR (GAČR, TAČR a AV ČR; celkem 63 projektů). Další 11 projektů bylo financováno ze zdrojů ministerstev ČR (MŠMT, MK, MV a MZe) a 11 z mezinárodních programů, čímž se potvrzuje dlouhodobý trend diverzifikace zdrojů financování BÚ.

Kromě výzkumných projektů zaměřených na vědeckou činnost byly realizovány rovněž projekty orientované na Průhonický park, zejména na jeho správu, údržbu a zachování jeho specifické kompoziční struktury.

S podporou projektů a institucionálních prostředků pracovníci BÚ publikovali na 300 odborných článků, z toho 256 v odborných „impaktových“ časopisech, 5 odborných knih, 2 certifikované metodiky, 3 specializované mapy, 4 funkční vzorky a 1 specializovanou veřejnou databázi (Specializovaná veřejná databáze rostlinného sortimentu Průhonického

parku). Z hlediska bibliometrického hodnocení tvořily více než polovinu publikace v časopisech řazených do 1. a 2. kvartilu časopiseckého indikátoru Article Influence Score Article level (AIS AL, platný pro rok 2023) dle metodiky používané AV ČR. Zastoupení výsledků v prvním decilu bylo přes 20 %.

Vědecký výzkum se samozřejmě neobejde bez kvalitního technického a provozního zázemí. Prostory pro vědeckou činnost jsou z velké části umístěny v historických objektech nebo v budovách provizorního charakteru a jejich modernizace a údržba každoročně představuje významnou položku ústavního rozpočtu. Nemalé finanční prostředky jsou pravidelně vynakládány i na údržbu, opravy a rozvoj technické infrastruktury. Součástí těchto aktivit jsou zejména pravidelné revize tepelných a chladících zařízení, elektrických rozvodů a bezpečnostních systémů nebo také značné rozšíření FVE v areálu Chotobuz, k němuž došlo právě v roce 2025.

Pro podporu konkrétních výzkumných aktivit bylo v roce 2025 pořízeno přístrojové vybavení v celkové hodnotě 4,7 mil. Kč, a to zejména kontinuální průtokový analyzátor, kultivační systém pro symbiotické organismy a zařízení pro evaluaci fyziologického stavu a fotosyntetické aktivity. Současně proběhla rekonstrukce kultivační místnosti Oddělení algologie na třeboňském pracovišti.

Nejrozsáhlejší investiční akcí v roce 2025 byla výstavba nového neveřejného vědeckého skleníku pro pracoviště v Třeboni. V průběhu roku se podařilo dokončit a zprovoznit první etapu stavby včetně technologického vybavení. Stavební úřad zároveň povolil její předběžné užívání.

Pro plánovaný rozvoj vědeckého pracoviště v Chotobuzi byl zpracován generel rozvoje areálu, který řeší jeho budoucí koncepci v návaznosti na plánovanou výstavbu širšího vědeckého zázemí.

Pro další rozvoj pracoviště v Třeboni byla připravena projektová dokumentace k demolici a realizaci stavby nového objektu „C“ a stávající knihovny.

V rámci programu Integrovaný regionální operační program (IROP II) byla současně realizována rekonstrukce historické přečerpávací stanice v Průhonickém parku, který je společně s rozsáhlou genofondovou sbírkou kosatců, denivek, pivoňek a růží nedílnou součástí BÚ. Správa těchto ploch zahrnovala jak péči, údržbu a obnovu vegetační plochy a technické infrastruktury, tak i přípravu významnějších investičních akcí, např. projektové dokumentace k opravě kašny nebo přesunu pěstebního zázemí na Chotobuzi. Součástí modernizace a optimalizace provozu byl nákup nové mechanizace.

Park nadále sloužil jako prostor pro vědecký výzkum, pokračoval např. projekt NAKI III „Průhonický park a škola malířsko-krajinářské kompozice, obdivovaný a odmítaný vzor pro krajinářskou tvorbu 20. století“ a v botanické zahradě pokračovala systematická péče v rámci Národního programu konzervace genetických zdrojů rostlin a spolupráce s Uníí botanických zahrad na *ex situ* ochraně ohrožených druhů domácí flóry.

Významným počinem pro zlepšení návštěvnické infrastruktury bylo zavedení nového prodejního a parkovacího systému. V návštěvnickém centru nově vznikl poutavý videomapping shrnující základní informace o areálu parku z jeho historie i současnosti.

Na Velkém nádvoří proběhla obnova cesty a schodiště ke kostelíku a malému zámku, která přispěla k obnovení historické kompoziční struktury areálu.

Rok 2025 byl rovněž spojen s významnými jubilei – 140 let od založení Průhonického parku a 15 let od potvrzení jeho zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO. K těmto výročím byla uspořádána mezinárodní konference, byl vydán sborník a proběhly doprovodné oslavy.

Park se zapojil také do mezinárodních vzdělávacích aktivit jako je Letní akademie UNESCO zemí V4 zaměřená na management památek světového dědictví. V soutěžní přehlídce děl krajinářské architektury „Park čtvrtstoletí“ získalo Podzámecké alpinum čestné uznání.

Návštěvnost parku oproti roku 2024 výrazně vzrostla, celkový počet vstupů přesáhl 226 000 a s téměř 146 tisíci

prodaných jednodenních vstupenek to byl historicky nejúspěšnější rok. Za celý rok 2025 byl park z provozních či povětrnostních důvodů uzavřen pouze 7 dní, takže se v areálu mohlo uskutečnit více než 35 akcí pro odbornou

i širokou veřejnost zahrnujících sportovní, kulturní i vzdělávací aktivity, komentované prohlídky či semináře; nechyběla ani tradiční vánoční výstava.

a) projekty zahájené v roce 2025

PROJEKTY HRAZENÉ Z NÁRODNÍCH ZDROJŮ

GAČR

Keltové, úroda a centralizace

Mgr. Lydie Dudová, Ph.D.
2025–2028

Může migrace tropických cyklón směrem k pólům podpořit šíření temperátních lesů, a tím vyvážit ústup jižních boreálních lesů způsobený oteplením?

RNDr. Jan Altman, Ph.D.
2025–2027

O původu rostlinných druhů: vliv změny klimatu, konektivity habitatů a disperzních mechanismů na složení andské flóry

Diana Libeth Aparicio Vasquez, Ph.D.
2025–2028

Odhalení skryté podstaty řádu Cephalothecales: Partneri nebo patogeny?

Mgr. Martina Réblová, Ph.D.
2025–2027

Řídit, nebo se jen vézt? Role horizontálního přenosu genů v klimatické adaptaci divokého ječmene (*Hordeum*)

Ing. Václav Mahelka, Ph.D.
2025–2027

Setrvalá krize: environmentální historie českého lesnictví v dlouhém 19. století

Mgr. Péter Szabó, Ph.D.
2025–2027

Sezonalita jako vlastnost arbuskulárně mykorhizních hub v mírném pásmu

Mgr. Zuzana Kolaříková, Ph.D.
2025–2027

Urbanizovaná krajina jako výsledek lidského příspěvku k biodiverzitě: propojení ekologie měst a biologie

prof. RNDr. Petr Pyšek, CSc.
2025–2027

TAČR

Analýzy prostorových dat jako praktický nástroj ochrany druhů a biotopů alpského a subalpického bezlesí pod vlivem globálních změn

Mgr. MgA. Radim Hédli, Ph.D.
2025–2027

Cirkulární biotechnologické preparáty na ochranu hospodářsky významných plodin před mrazem a suchem

prof. RNDr. Miroslav Vosátka, CSc.
2025–2028

Podpora funkční biodiverzity AMF a rhizobií v půdě začleněním meziplojin, N fixujících plojin a dalších opatření do osevních sledů pro posílení dlouhodobé udržitelnosti agroekosystémů

Ing. Eva Baldassarre Švecová, Ph.D.
2025–2028

Produkce biomasy z polárních mikrořas v zimních podmínkách střední Evropy

prof. Ing. Josef Elster, CSc.
2025–2030

Živá infrastruktura minerálních pramenů – přírodě blízká opatření podporující udržitelné využití lázeňské krajiny regionu západních Čech

Mgr. Markéta Fránková, Ph.D.
2025–2027

AVČR

Mobility

Diverzita arbuskulárně mykorhizních hub v návaznosti na rostlinnou diverzitu v mongolské stepi

Mgr. Martina Janoušková, Ph.D.
2025–2026

Dual Action of Natural Enemies: Utilization of the fungal pathogen in controlling the invasive water hyacinth and promoting biocircular economy

Mgr. Eliška Záveská, Ph.D.
2025–2027

Firn-Ice on the Balkan Peninsula

Adam Taylor Ruka, Ph.D.
2025–2026

Zkoumání prostorové mikrobiální diverzity v kořenech endemického saxikolního keře *Daphne arbuscula*

Mgr. Zuzana Kolaříková, Ph.D.
2025–2026

PPLZ

Investigation of the role of microbiota in plant performance under global change

Manish Kumar Sharma, Ph.D.
2025–2027

Kvantitativní paleoekologické rekonstrukce z fosilního makro zbytkového záznamu jako nástroj pro porozumění dlouhodobého vývoje environmentálních podmínek evropských jezer

Mgr. Anna Šolcová, Ph.D.
2025–2026

Program podpory prezentace vědy a výzkumu AV ČR Go Belowground!

RNDr. Jana Martínková, Ph.D.
2025

Program rozvoje aplikací a komercializace Komercializace nového kultivaru pampelišky jako alternativního zdroje přírodního kaučuku a inulinu

doc. RNDr. Jan Kirschner, CSc.
2025

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Extremizace složení genomu orchidejí – příčiny a souvislosti

Mgr. Ing. Pavel Trávníček, Ph.D.
2025–2028

Mezinárodní excelence ve výzkumu rostlinného podzemí: Odolnost proti suchu, mechanismy stárnutí a sekvestrace uhlíku

Mgr. Martin Bitomský, Ph.D.,
Atta Ullah Khan, Ph.D.,
Gabriela Santos Da Silva, Ph.D.
2025–2027

Rozmanitost vlastností mycelia arbuskulárních mykorhizních hub a jejich vztah k ekologickým nikám

Mgr. Zuzana Kolaříková, Ph.D.
2025–2028

b) projekty řešené v roce 2025

PROJEKTY HRAZENÉ Z MEZINÁRODNÍCH ZDROJŮ

A mycorrhizal fungi tuning tool for adaptation to harsh environment (MYTUNETOOL)

Horizon 2020
Ruoyu Hu, Ph.D.
2023–2027

Beneficial root-associated microorganisms for sustainable agriculture (ROOT-BENEFIT)

Horizon 2020
Mgr. Martina Janoušková, Ph.D.
2023–2027

Central Bohemia Mobility Programme for Excellence in Research, Innovation and Technology (MERIT)

Horizon Europe
RNDr. Josef Brůna, Ph.D.
2023–2027

Hidden in the forest: environmental history and environmental knowledge of charcoal burning since the 19th century in Central and Eastern Europe

Horizon Europe
Mgr. Anna Varga, Ph.D.
2024–2026

Improving the functionality of grassland networks in sustaining plant-pollinator interactions (FuncNet)

Horizon Europe, TAČR
prof. RNDr. Zuzana Münzbergová, Ph.D.
2023–2026

Network for forest by-products charcoal, resin, tar, potash (EU-PoTaRCh)

Horizon Europe
Mgr. Péter Szabó, Ph.D.
2023–2027

Posílení monitoringu biodiverzity evropských lesů prostřednictvím inteligentní kombinace stávajících dat (ForBioMon)

Horizon Europe

Mgr. MgA. Radim Hédli, Ph.D.

2024–2026

Protection of priority grassland habitats in the SCIs of the South Moravian Region – LIFE South Moravia

LIFE

RNDr. Hana Pánková, Ph.D.

2020–2025

Role of climate and geography in determining genetic differentiation in populations of *Rhododendron anthopogon*

American Rhododendron Society

Dinesh Thakur, Ph.D.

2024–2026

Transforming European Taxonomy through Training, Research and Innovations (TETTRIS)

Horizon Europe

Mgr. Pavla Růžková, Ph.D.

2022–2026

Understanding cold acclimation as a key process for species survival under changing climate

Evropský fond regionálního rozvoje, Operační program

Jan Ámos Komenský

Nikita Rathore, Ph.D.

2024–2025

PROJEKTY HRAZENÉ Z NÁRODNÍCH ZDROJŮ

GAČR

Aktivita tropických cyklón, jejich řídicí činitelé a vliv na lesní ekosystémy na různých prostorových a časových škálách

RNDr. Jan Altman, Ph.D.

2023–2025

Alpínské rostliny a změna klimatu: od adaptačních strategií k fungování ekosystémů

doc. Mgr. Jiří Doležal, Ph.D.

2024–2026

Dopady nepůvodních a původních druhů dřevin na vegetaci a půdu: dvě strany téže mince

Ing. Jan Pergl, Ph.D.

2023–2025

Faktory určující asymetrii kompetice ve společenstvech vytrvalých rostlin: všudypřítomné ale netestované

prof. RNDr. Tomáš Herben, CSc.

2023–2025

Hon na zloděje: hledání rostlin, které kradou uhlík od hub

RNDr. Ing. Tomáš Figura, Ph.D.

2023–2026

**Mechanistické škálování hydrodynamiky soustavy
půda-rostlina v Zemském systému**

Martin Bouda, Ph.D.

2024–2026

**Mezigenerační adaptace klonální rostliny v kontextu
biotických interakcí**

RNDr. Vít Latzel, Ph.D.

2023–2025

**Mykorhiza jako komplexní pojištění rostlin
do proměnlivého prostředí**

Mgr. Martina Janoušková, Ph.D.

2023–2025

**Nové kalibrační a indikační systémy pro rekonstrukci
holocenního klimatu zohledňujícího lokální vývoj**

Mgr. Petra Hájková, Ph.D.

2023–2025

**Opakované adaptace u divokých hvozdíků: role sdílení
genetické variability u nových mutací v konvergentní
evoluci genomu**

RNDr. Veronika Lipánová (Konečná), Ph.D.

2023–2026

**Proměny evropských nížinných lesů: Jak se sukcese,
klimatické změny, exotické organizmy a hospodaření
projevují na různých trofických úrovních?**

Mgr. Vojtěch Lanta, Ph.D.

2023–2025

**Propojení mikroklimatu a dynamiky lesa: od růstových
reakcí rostlin k dlouhodobým změnám vegetace**

Mgr. Martin Kopecký, Ph.D.

2023–2025

**Reakce druhů na aridifikaci na dlouhých a krátkých
časových škálách na příkladu pravé růže z Jericha**

Igor Bartish, Ph.D.

2024–2026

**Vliv intenzity lesních požárů na vývoj půdních
mikrobiálních společenstev a ekosystémové procesy
zprostředkované mikroorganismy**

doc. Ing. Jan Wild, Ph.D.

2024–2026

**Využití internetových informačních zdrojů (iEcology
and culturomics) ve výzkumu biologických invazí**

Mgr. Pavel Pipek, Ph.D.

2023–2025

**Vznik odolnosti proti vysychání a poškození mrazem
u řas biologických půdních krust Vysoké Arktidy**

Mgr. Pavel Příbyl, Ph.D.

2022–2025

**Zadržování a translokace vody myceliem
arbuskulárních mykorhizních hub**

Ing. David Püschel, Ph.D.

2023–2025

TAČR

Biorafinace a cirkulární ekonomika pro udržitelnost

prof. RNDr. Bohuslav Maršálek, CSc.,
RNDr. Jaromír Lukavský, CSc.
2023–2028

Centrum pro krajinu a biodiverzitu (DivLand)

doc. Ing. Jan Wild, Ph.D.
2021–2026

Genetická diverzita populací, její časové změny a dopad na fitness významných ohrožených druhů rostlin jako klíčový podklad pro zpracování záchranných programů a akčních plánů

RNDr. Hana Pánková, Ph.D.
2024–2026

Genetická variabilita běžných lučních rostlin v České republice jako podklad pro regionalizaci osevních směsí a trvale udržitelnou podporu druhové diversity

prof. RNDr. Tomáš Herben, CSc.
2024–2026

Komplexní řešení malé domovní ČOV s důrazem na odstraňování fosforu a mikropolutantů

Ing. Klára Odehnalová, Ph.D.
2024–2026

Kritická revize dřívějšího a současného rozšíření rostlin jako nenahraditelný zdroj dat pro efektivní ochranu ohrožených druhů a sledování šíření zavlečených druhů

Mgr. Zdeněk Kaplan, Ph.D.
2022–2025

Lesní mikroklima v čase a prostoru: reálné dopady změny klimatu na vybraná chráněná území

RNDr. Josef Brůna, Ph.D.
2023–2026

Monitoring a management invazních druhů na plochách zasažených rozsáhlými disturbancemi

Ing. Jan Pergl, Ph.D.
2023–2026

Monitoring rozšíření a managementu invazních a expanzních rostlin s využitím pokročilých metod DPZ

RNDr. Michaela Vítková, Ph.D.
2024–2026

Paleoekologická rekonstrukce ekosystémů jako podklad pro plánování ochrany zvláště chráněných území

Mgr. Přemysl Bobek, Ph.D.
2024–2026

RekreENVI – komplexní hodnocení dopadů cestovního ruchu na území KRNP

Ing. Jan Pergl, Ph.D.
2023–2026

Revitalizace fytotoxických půd pomocí sinic a řas

RNDr. Milada Vítová, Ph.D.
2024–2026

Řasové louky: bioremediační technologie pro ekologickou obnovu vodních biotopů

RNDr. Milada Vítová, Ph.D.

2024–2026

Vyhodnocení významnosti vlivu zdravotnických zařízení na zatížení komunálních čistíren odpadních vod mikropolutanty

Ing. Eliška Maršálková, Ph.D.

2024–2026

Vývoj efektivních nástrojů pro sledování a hodnocení ekologického stavu a ekosystémových služeb rybníků a pro zlepšení komunikace se stakeholdery

Mgr. Kateřina Šumberová, Ph.D.

2022–2025

Zhodnocení významu starých lesů mimo nejprísněji chráněná území z pohledu fixace uhlíku a podpory druhové rozmanitosti

doc. Mgr. Jan Vondrák, Ph.D.

2022–2026

AVČR

AVČR - Akademická prémie - Praemium Academiae

Výzkum podzemních orgánů rostlin

prof. RNDr. Jitka Klimešová, CSc.

2021–2026

Mobility

Importance of symbiotic fungal communities for functioning of Himalyan ecosystems exposed to accelerated climate change

doc. Mgr. Jiří Doležal, Ph.D.

2024–2026

Historical typhoon variability: Answers from dendrochronological and lacustrine archives

RNDr. Jan Altman, Ph.D.

2024–2025

Strigolactones as key players in the interaction plant-AM fungus-parasitic nematode: implications for sustainable agriculture

Mgr. Martina Janoušková, Ph.D.

2024–2025

PPLZ

Adaptive potential of epigenetic changes in strawberry plants: epigenetic, transcriptomic and phenotypic responses to natural conditions, biotic and abiotic interaction in the context of climate change

Iris Sammarco, Ph.D.

2024–2025

Patterns of establishment of alien fungi across ecological scales: Global invasibility is related to local naturalizations

Mgr. Lukáš Vlk, Ph.D.

2024–2025

Researchers at Risk

Endemic plant species in the Southern Ukraine: genetics, evolutionary history and biogeography

Ganna Kolomiets, Ph.D.

2024–2026

Comparative analysis of biodiversity and stress resistance of microalgae from Arctic and Antarctic

Oleksander Bren, Ph.D.

2024–2026

Strategie AV21

Houby – nové hrozby i příležitosti

Mgr. Martina Réblová, Ph.D.

2024–2028

MINISTERSTVO KULTURY

Autonomní systémy pokročilých a přírodě blízkých opatření pro režim péče a zlepšení kvality vody v památkách zahradního umění

prof. Ing. Blahoslav Maršálek, CSc.

2023–2027

Průhonický park a škola malířsko-krajinářské kompozice, obdivovaný a odmítaný vzor pro krajinářskou tvorbu 20. století (NAKI III – Park)

doc. RNDr. Jan Kirschner, CSc.

2023–2027

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE
A TĚLOVÝCHOVY**

Adaptace rostlin a půdních mikroorganismů na změny klimatu v aridních ekosystémech USA: studium mechanismů a interakcí pomocí růstové, metabolické a metagenomické analýzy

doc. Mgr. Jiří Doležal, Ph.D.

2024–2028

Evoluce nočního kvetení v čeledi *Zingiberaceae*. Jak probíhá adaptace na noční opylovače?

Mgr. Eliška Záveská, Ph.D.

2024–2027

Stabilizace a diverzifikace alloplodních druhů se stejnou genomickou skladbou

prof. Mgr. Bohumil Mandák, Ph.D.

2023–2026

Význam symbiotické kapacity hrachu pro agroekosystém

Mgr. Martina Janoušková, Ph.D.

2024–2027

MINISTERSTVO VNITRA

CaviPlasma: širokospektrální velkoobjemová dekontaminační plazmová technologie pro IZS

prof. Ing. Blahoslav Maršálek, CSc.

2024–2025

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Prognózy vývoje kůrovcové kalamity a inovativní přístupy k jejímu managementu na úrovni státu a vlastníků lesů

RNDr. Josef Brůna, Ph.D.

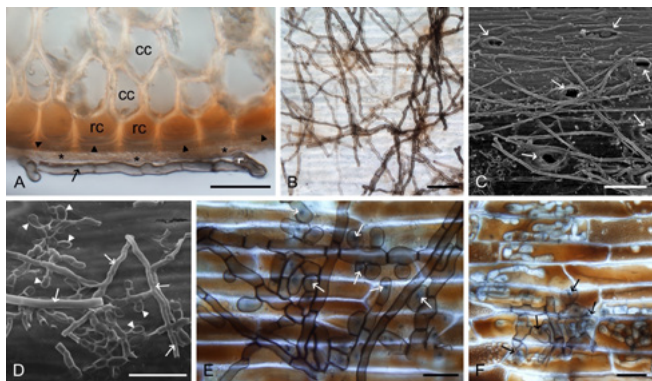
2023–2025

c) vybrané publikace

1) Popis dvou nových rodů mikroskopických hub z osmoticky náročných ekosystémů

Objevíli jsme dva nové rody mikroskopických hub z řádu Lulworthiales, které žijí ve slané prostředí. Nový rod a druh *Thalassodendromyces purpureus* byl izolován z mořské trávy poblíž ostrova Mauricius v Indickém oceánu. Další nový rod a druh *Halomyrma pluriseptata* se vyskytuje ve slaných půdách v Národní přírodní rezervaci Soos v západních Čechách. Naše zjištění rozšiřují ekologický a fylogenetický záběr řádu Lulworthiales, propojují mořské a suchozemské mikrobiomy a upozorňují na kořeny mořských trav jakožto na významný zdroj dosud neznámých symbiotických mořských hub. Nedávné objevy zástupců Lulworthiales ve slaných vnitrozemských půdách zpochybňují představy o tom, že se vyskytují výlučně v mořské vodě, a vyvolávají důležité otázky týkající se jejich ekologické plasticity, mechanismů šíření a adaptačních strategií.

- **Réblová M.**, Nekvindová J., Hynar O. & **Vohník M.** 2025: From seagrass roots to saline soils: discovery of two new genera in Lulworthiales (*Sordariomycetes*) from osmotically stressed habitats. IMA Fungus 16, 1–43. doi: [10.3897/imafungus.16.157688](https://doi.org/10.3897/imafungus.16.157688)

Nově objevená mikroskopická houba *Thalassodendromyces purpureus* a symbióza, kterou tvoří s kořeny mořské trávy *Thalassodendron ciliatum*

2) Speciace u afroalpinských obřích starčků (*Dendrosenecio*)

Rod *Dendrosenecio*, jeden z ikonických rostlinných taxonů afroalpinské flóry, posloužil jako model pro výzkum významu genového toku v procesech diverzifikace a speciace. S využitím dat Hyb-Seq a fylogenomických nástrojů byl hodnocen vliv historické admixe na vývoj tohoto rodu. Výzkum dále kombinoval metodu ddRADseq, environmentální data a údaje z vegetačních snímků s populační genetikou, demografickým modelováním a analýzami biotopové diferenciace. Tento komplexní přístup umožnil testovat geografickou speciaci oproti speciaci ekologické u sesterských druhů *D. keniensis* a *D. keniodendron* na Mount Kenya. Přestože se tyto druhy vyskytují na stejných lokalitách, vykazují výrazné morfologické odlišnosti a osidlují specifické mikrobiotopy. Nízká míra historické admixe potvrzuje, že hlavní linie rodu formovala především geografická izolace. Naproti tomu adaptace druhů *D. keniensis* a *D. keniodendron* na odlišné podmínky prostředí podpořila ekologickou speciaci, a to i navzdory probíhajícímu genovému toku. Tyto výsledky zdůrazňují zásadní význam vysokohorských oblastí pro studium evolučních procesů u rostlin.

- **Gorospe J. M., Záveská E.,** Chala D., Gizaw A., Tusiime F. M., Gustafsson A. L. S., Piálek L., **Kolář F.,** Brochmann C. & **Schmickl R.** 2025: Ecological speciation with gene flow followed initial large-scale geographic speciation in the enigmatic afroalpine giant senecios (*Dendrosenecio*). New Phytologist 246, 2307–2323. doi: [10.1111/nph.20432](https://doi.org/10.1111/nph.20432)

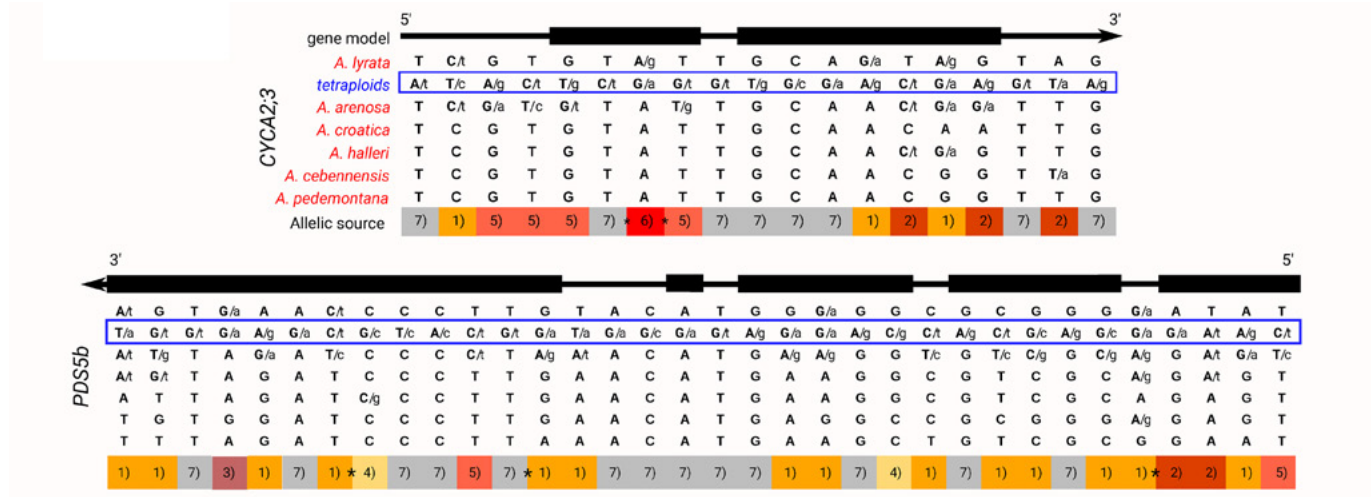

Sesterské druhy dvou stromových starčků *Dendrosenecio keniensis* (v popředí) a *D. keniodendron* (v pozadí) rostoucí na stejné lokalitě na Mount Kenya. Foto Abel Gizaw

3) Polyploidie vytváří nové adaptivní genetické kombinace propojením variant z více předků

Celogenomová duplikace (polyploidie) může vytvářet adaptivní genetické kombinace, které jsou v diploidních liniích prakticky nedostupné, protože v jediném genomu spojuje divergentní alely. Na polyploidních populacích *Arabidopsis arenosa* a *A. lyrata* ukazujeme, že adaptivní haplotypy vznikají jako mozaiky variant zachovaných z ancestrálních linií a získaných introgresí a že je dále dotváří přírodní výběr působící v polyploidním genomovém kontextu. Polyploidie tak nepředstavuje pouhé zdvojení chromozomů, ale transformační evoluční proces: mění zdroje genomové variability, rozšiřuje zásobu adaptivních alel dostupných selekci a může urychlovat adaptivní změny. Výsledky tak poskytují důkaz, že polyploidie může urychlovat počáteční fáze adaptace tím, že vytváří kombinace variant, které by jinak nikdy nevznikly.

- **Bohutínská M.**, Petříková E., Booker T. R., Vives Cobo C., Vlček J., Šrámková G., Poupětová A., **Hojka J.**, Marhold K., Yant L., **Kolář F.** & **Schmickl R.** 2024: Polyploids broadly generate novel haplotypes from trans-specific variation in *Arabidopsis arenosa* and *Arabidopsis lyrata*. PLoS Genetics 20, 1–21. doi: [10.1371/journal.pgen.1011521](https://doi.org/10.1371/journal.pgen.1011521)

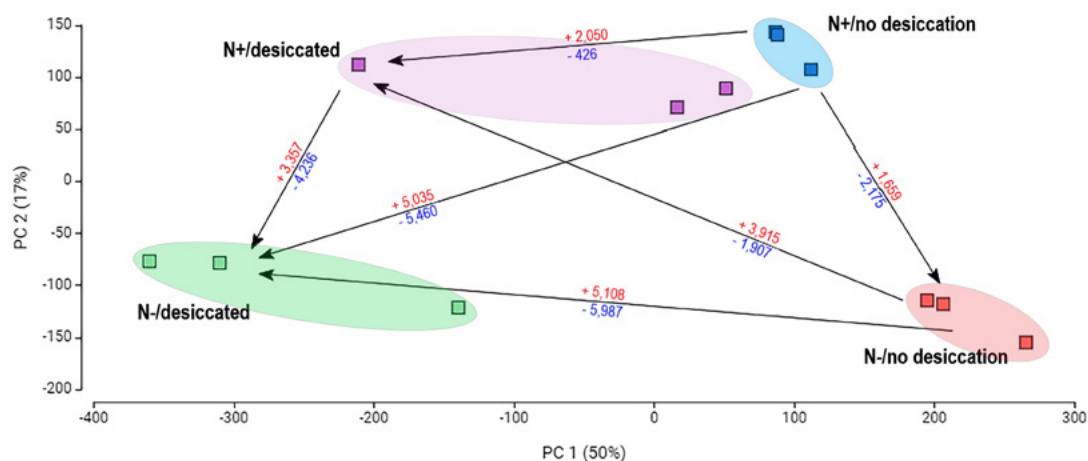

Příklady diploidních a tetraploidních haplotypů u dvou pozitivně selektovaných genů spojených s adaptací na celogenomovou duplikaci. Haplotypy ukazují, jak tetraploidní sekvence kombinují varianty z různých alelických zdrojů do mozaikovitých vzorců.

4) Molekulární mechanismy stresové odolnosti u arktického druhu *Klebsormidium flaccidum*: komplexní studie

Zelená řasa rodu *Klebsormidium* se nachází po celém světě v půdním i vodním prostředí. Nový kmen izolovaný z biologických půdních krust Svalbardu (Vysoká Arktida) byl studován z hlediska adaptací na extrémní arktické podmínky, charakterizované nízkými teplotami a krátkými obdobími bez sněhu. Genetická analýza potvrdila identitu kmene jako *Klebsormidium flaccidum* s vysokou genetickou podobností ke kmenům polárních i mírných oblastí. Práce zkoumala molekulární odpovědi na nedostatek dusíku, chladový stres, vysychání a mrznutí a celkovou odolnost vůči stresu. Nepřítomnost dusíku silně ovlivnila metabolickou aktivitu, zatímco chlad a vysychání měly vliv jen slabší. Místo akutní odpovědi vykazovala řasa trvalou expresi stresových genů. Aklimace na chlad zvýšila toleranci k vysychání a mrznutí, přičemž nedostatek dusíku účinek těchto stresových faktorů zvyšoval. Tyto výsledky naznačují, že kmen *K. flaccidum* CCALA 1182 je z podstaty schopen odolávat proměnlivým stresům prostředí, což ukazuje jeho potenciál pro přežívání v různých drsných ekosystémech.

- Kolomiiets A., Bren O., Příbyl P., Kviderová J., Procházková L., Pushkareva E., Elster J. & Becker B. 2025: Unveiling the molecular mechanisms of the stress resilience of High Arctic *Klebsormidium flaccidum*: a multifaceted study. Plant and Cell Physiology 66, 1397–1411. doi: [10.1093/pcp/pcaf091](https://doi.org/10.1093/pcp/pcaf091)

Graf analýzy hlavních komponent ukazuje celkové rozdíly v genové expresi v reakci na pokusné zásahy: přítomnost/nepřítomnost dusíku a vysychání. Šípky a číslice představují párová srovnání ve směru kontrola – pokusný zásah, číselné hodnoty představují pozitivně a negativně regulované transkripty.

5) Na periferii Karpat jsou rozšířeny druhově nejbohatší louky

Výzkum perikarpatských lesostepních luk ukázal, že patří mezi biologicky nejcennější travinné ekosystémy světa. Vyskytují se v rozsáhlém, ale jasně vymezeném území ve východní části střední Evropy – zejména v nižších a středních polohách Západních a Východních Karpat, v jejich podhůří a přilehlých oblastech. Typické jsou pro mírně teplá území s dostatkem srážek, hlubokými půdami a převážně mírnými svahy. Identifikovali jsme jejich indikační rostlinné druhy, převážně typické pro lesostepní prostředí, přičemž významně jsou zastoupeny i druhy mezofilních luk. Tyto louky dosahují mimořádně vysoké druhové bohatosti – více než 110 druhů cévnatých rostlin na ploše 10–16 m² – což jsou nejvyšší známé hodnoty na světě. Takto bohaté porosty byly zaznamenány ve třech oblastech: v podhůří Východních Karpat na západní Ukrajině, v severozápadní části Transylvánské pánve v Rumunsku a v Bílých Karpatech v České republice. Podle našich poznatků je vedle vhodných stanovištních podmínek klíčovým faktorem jejich existence starobylý lesostepní druhový fond, jehož dlouhodobou kontinuitu potvrzují i nové paleoekologické poznatky.

- **Roleček J.**, Dřevojan P., **Hájková P.**, Willner W., Janišová M., Lengyel A., Chorney I., Kuzemko A., Goia I., Vassilev K. & Hájek M. 2025: Peri-Carpathian forest-steppe grasslands: distribution, indicator species and extreme species richness. Journal of Biogeography 52, 712–721. doi: [10.1111/jbi.15069](https://doi.org/10.1111/jbi.15069)

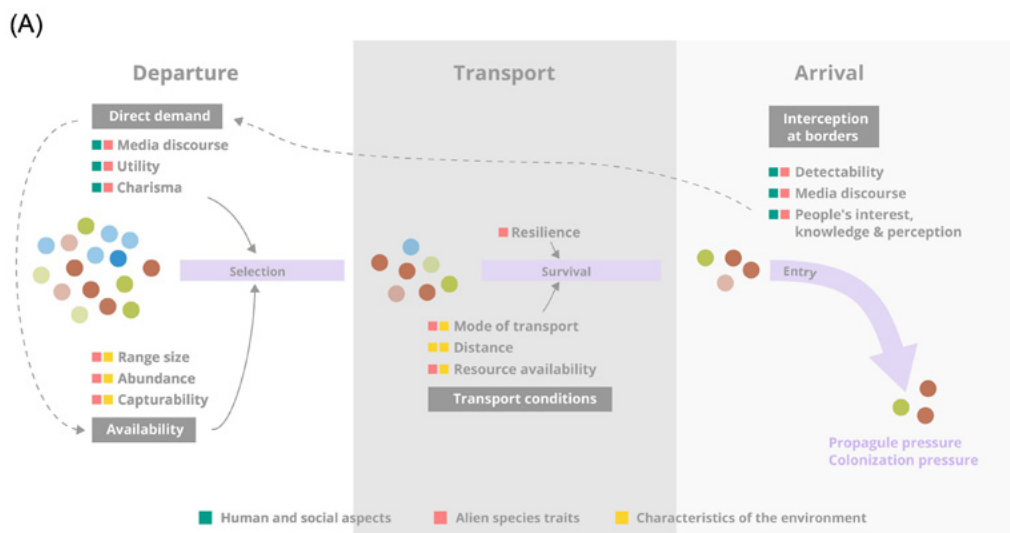

Květnatý porost perikarpatských lesostepních luk ve východním Rumunsku.

6) Potenciál internetových zdrojů dat při studiu společenských faktorů určujících zavlékání nepůvodních druhů

Abychom předešli budoucím invazím nepůvodních druhů, je třeba porozumět nejen ekologickým, ale také společenským faktorům ovlivňujícím jejich zavlékání. S využitím nově vznikajících směrů výzkumu, jako jsou kulturomika a iEkologie, jsme vyvinuli nový rámec, který nabízí účinné nástroje pro studium faktorů souvisejících s činností člověka; umožňuje jejich vliv kvantifikovat a využít interdisciplinární přístupy k efektivnímu managementu biologických invazí.

- **Novoa A., Jarić I., Pipek P. & Pyšek P.** 2025: Culturomics and iEcology provide novel opportunities to study human and social dimensions of alien species introduction. Trends in Ecology and Evolution 40, 18-26. doi: [10.1016/j.tree.2024.08.012](https://doi.org/10.1016/j.tree.2024.08.012)

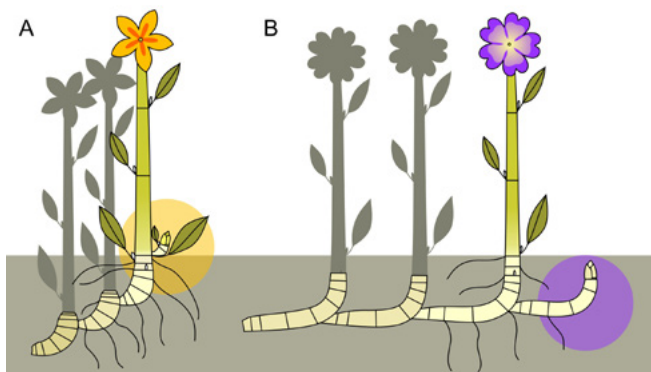

Zavlékání nepůvodních druhů ovlivňují tři skupiny faktorů: vlastnosti druhů, charakteristiky prostředí a aspekty související s činností člověka.

7) Význam uchycovacího růstu u oddenkatých bylin

Rostliny začínají svůj život růstem ze semen a v období zvaném „uchycovací růst“ musí zajistit vývoj akvizičních orgánů, jako jsou listy a kořeny, aby mohly kvést a produkovat další generaci. Rostliny se však nerozmnožují jen semeny, často spoléhají na vegetativní rozmnožování s využitím klonálních růstových orgánů, jako jsou oddenky. O jejich vývoji během uchycovacího růstu však víme málo. V tříletém květináčovém experimentu s 20 oddenkatými druhy jsme zjistili, že potřebují k vývoji alespoň dva roky a že běžná definice uchycovacího růstu jako doby mezi klíčením a prvním kvetením není přesná. Domníváme se, že klonální byliny mohou být ve srovnání s neklonálními znevýhodněny delším uchycovacím růstem, což může mít velké důsledky pro regeneraci rostlin, obnovu ekosystémů, přežívání vzácných druhů a také pro experimentální ekologii.

- **Martínková J., Klimeš A., Marešová I. & Klimešová J.** 2025: The hidden half of ontogeny and seasonal dynamics in perennial herbs. *Journal of Ecology* 113, 713–726. doi: [10.1111/1365-2745.14494](https://doi.org/10.1111/1365-2745.14494)
- **Martínková J., Klimeš A. & Klimešová J.** 2025: The establishment growth and clonal growth organs. *Perspectives in Plant Ecology Evolution and Systematics* 67, 1–5. doi: [10.1016/j.ppees.2025.125869](https://doi.org/10.1016/j.ppees.2025.125869)

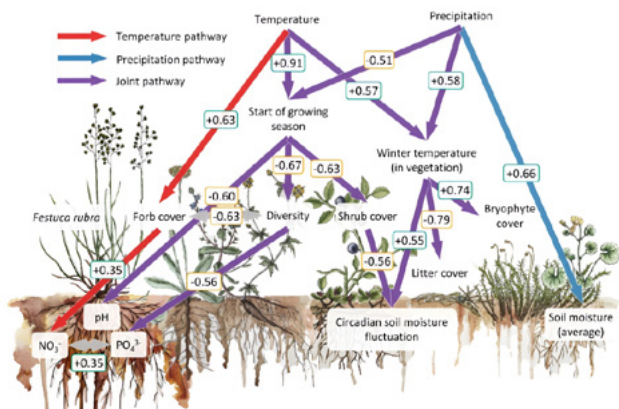

Oddenkatým rostlinám rostoucím ze semen trvá dva až tři roky vytvořit plně funkční oddenek; (a) rostlina s krátkým oddenkem, který vzniká nad povrchem půdy a je postupně vtahován kořeny pod zem, (b) rostlina s delším oddenkem, který vyrůstá pod povrchem půdy.

8) Klimatické faktory ovlivňují interakce mezi rostlinami a půdními mikroorganismy

Výsledky dvou navazujících studií ukazují, že změny klimatu zásadně ovlivňují vztahy mezi vytrvalou trávou *Festuca rubra* a půdními mikroorganismy. Společné působení teploty a srážek reguluje začátek vegetační sezony, čímž formuje strukturu rhizosférických i kořenových mikrobiálních sítí, včetně rozkladačů organické hmoty, patogenů i prospěšných mikroorganismů. Současně se ukazuje, že půdní biota je výrazně adaptovaná na své domovské klima a vykazuje silnější negativní vlivy na růst rostlin právě v podmínkách svého původu. Teplejší klima tyto negativní zpětné vazby oslabuje díky zvýšené aktivitě rozkladačů a dostupnosti živin. Přerušení vazby mezi rostlinami, lokální půdní biotou a původním klimatem může vést k uvolnění rostlin z negativní zpětné vazby a potenciálně narušit stabilitu rostlinných společenstev v měnícím se klimatu.

- in 't Zandt D., Florianová A., Šurinová M., in 't Zandt M. H., Klanderud K., Vandvik V. & Münzbergová Z. 2025: Temperature and Precipitation Jointly Shape the Plant Microbiome by Regulating the Start of the Growing Season. *Global Change Biology* 31, 1–17. doi: [10.1111/gcb.70431](https://doi.org/10.1111/gcb.70431)
- Florianová A. & Münzbergová Z. 2025: Climate-driven shifts in plant-soil feedback of a perennial grass species. *Journal of Ecology* 113, 126–139. doi: [10.1111/1365-2745.14443](https://doi.org/10.1111/1365-2745.14443)

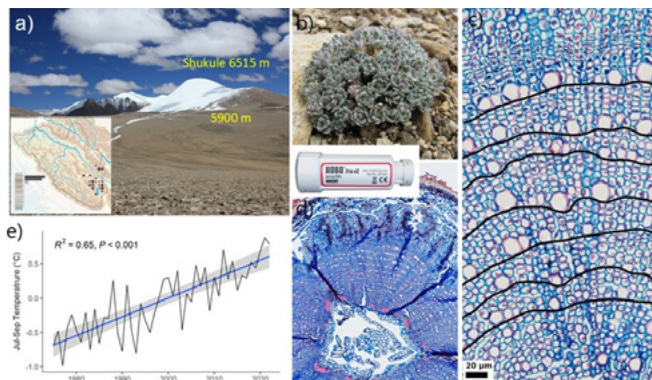

Strukturální model znázorňující vliv teploty, srážek a jejich interakce na složení rostlinného společenstva, vlastnosti půdy (kolísání vlhkosti a průměrná vlhkost půdy) a lokální půdní podmínky v okolí porostu trávy *Festuca rubra*. Číselné údaje ukazují intenzitu a směr korelace mezi danými faktory.

9) Oteplování podporuje růst himálajských alpských polštářových rostlin, vlivem extrémních sněhových událostí ale ohrožuje jejich přežívání

Oteplování klimatu v horských oblastech zpravidla stimuluje růst a reprodukci chladnomilných rostlin, současně však zvyšuje četnost extrémních povětrnostních jevů, které mohou jejich výkonnost a přežívání výrazně omezovat. V této studii jsme analyzovali dlouhodobou dynamiku růstu a obnovy polštářové alpské rostliny *Ladakiella klimesii* v subnivální zóně západního Himálaje v nadmořské výšce 5900 m, kde během posledních tří dekád došlo k výraznému oteplení i nárůstu frekvence extrémních sněhových událostí. Pomocí herbochronologické analýzy růstových letokruhů u 205 jedinců jsme zjistili, že radiální růst je silně pozitivně ovlivněn letními teplotami, zatímco zvýšené zimní srážky, zejména ve formě sněhu, růst i úspěšnost náboru jedinců výrazně snižují zkrácením vegetační sezony a zvýšením půdních disturbancí. Rostliny založené v teplejších obdobích rostou rychleji, ale mají kratší životnost, zatímco jedinci vzniklí v chladnějších obdobích rostou pomaleji, avšak dožívají se vyššího věku, což poukazuje na výrazný kompromis mezi růstem a dlouhověkostí. Výsledky ukazují, že ačkoliv oteplování může krátkodobě podporovat růst alpských rostlin, zvyšující se frekvence extrémních sněhových událostí představuje zásadní riziko pro dlouhodobou stabilitu populací a přežívání rostlin na horní hranici rozšíření cévnatých rostlin.

- **Jandová V., Altman J., Sehadová H., Macek M., Fibich P., Ruka A. T. & Doležal J.** 2025: Climate warming promotes growth in Himalayan alpine cushion plants but threatens survival through increased extreme snowfall. *New Phytologist* 247, 115–127. doi: [10.1111/nph.70206](https://doi.org/10.1111/nph.70206)

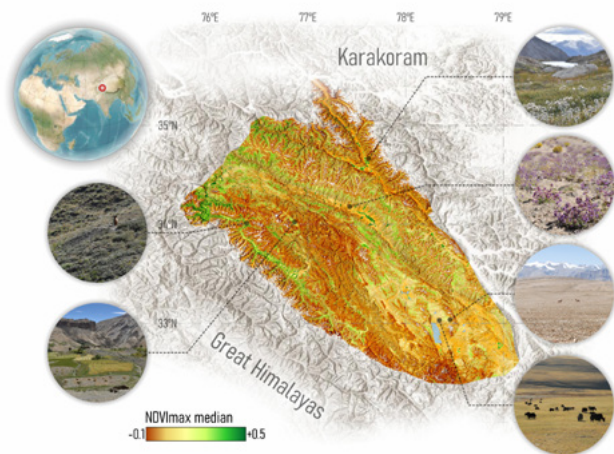

Obrázek ukazuje studovanou lokalitu v západním Himálaji v nadmořské výšce 5900 m, polštářovou rostlinu *Ladakiella klimesii*, detail její anatomie s jasně patrnými ročními růstovými letokruhy a dlouhodobý trend letního oteplování, který významně ovlivňuje růst a přežívání rostlin v subnivální zóně.

10) Produktivita vegetace v Západním Himálaji je kontrolována srážkami spíše než teplotou

Vegetace horských ekosystémů se v důsledku probíhajících globálních změn výrazně mění, změny se však mohou zásadně lišit napříč regiony a v jejich rámci i v závislosti na lokálních podmínkách. V této studii jsme se proto zaměřili na vývoj unikátní vysokohorské vegetace v nadmořských výškách mezi 2500 a 5500 m v oblasti indického Ladaku v Západních Himálajích, kde BÚ dlouhodobě působí. Vývoj vegetace mezi lety 2001 a 2022 jsme hodnotili analýzou časových řad normalizovaného vegetačního indexu (NDVI), který zachycuje změny "ozelenění" vegetačního krytu prostřednictvím pokročilého zpracování signálu v červeném a blízkém infračerveném spektru ze satelitních dat programu Landsat. Doložili jsme, že produktivita vegetace chladných horských pouští Ladaku v posledních desetiletích celkově narůstá, ale zároveň meziročně silně kolísá v závislosti na lokálních výkyvech teplot a srážek. I v této vysokohorské oblasti je překvapivě silný vliv srážek, zatímco rostoucí teploty mají na rozvoj vegetace spíše negativní vliv, protože dále zhoršují dopady sucha v této aridní oblasti. Citlivost vegetace k meziročním výkyvům teplot a srážek nicméně s nadmořskou výškou klesá. Pozorovaný nárůst produktivity vegetace v této části Himálaje tak patrně souvisí více s účinnější fotosyntézou spojenou s rostoucí koncentrací CO_2 a změnami v intenzitě pastvy než s prodlužující se délkou vegetační sezóny způsobenou rostoucími teplotami.

- **Macek M., Prošek J., Doležal J., Wild J., Ježek V. & Kopecký M.** 2025: Elevation-dependent sensitivity of spectral greening to temperature and precipitation in the Western Himalayas. *Environmental Research Letters* 20, 1–11. doi: [10.1088/1748-9326/adc9c7](https://doi.org/10.1088/1748-9326/adc9c7)

Prostorová variabilita sezónního maxima vegetačního indexu NDVI v oblasti Ladaku.

11) Dlouhodobé působení člověka na přírodu odhaluje význam místních interakcí při péči o životní prostředí

Dlouhodobé interakce člověka a přírody významně formují krajinu a biodiverzitu střední Evropy. Tyto interakce přitom působí v určitém místě a na konkrétní ekosystémy. Analýza historických a paleoekologických zdrojů ukázala, že tradiční pastva a další management subalpínského bezlesí v Jeseníkách po řadu staletí formovaly biologicky cenná společenstva, která po opuštění hospodaření v polovině 20. století degradují. Studium historického využívání stavebního dřeva zase dokládá, že zdroje byly většinou lokální, transportované ze vzdáleností do několika kilometrů od místa použití. Další studie zdůrazňuje roli místních komunit a jejich participaci při ochraně přírody. Efektivní strategie péče o životní prostředí vyžadují integraci ekologických dat, historických znalostí a sociálních aspektů. Tradiční hospodaření a dlouhodobé kulturní vzorce se ukazují jako klíčové pro stabilitu ekosystémů a poskytují relevantní podklady pro současné adaptační strategie péče o životní prostředí.

- **Szabó P., Bobek P., Dudová L. & Hédl R.** 2025: From oxen to tourists: The management history of subalpine grasslands in the Sudeten mountains and its significance for nature conservation. *Anthropocene Review* 12, 18–34. doi: [10.1177/20530196241266227](https://doi.org/10.1177/20530196241266227)
- **Szabó P., Dobrovolný P., Kolář T., Rybniček M., Kyncl J. & Kyncl T.** 2025: Local timber dominated pre-industrial construction: Insights from archival and dendrochronological data. *Dendrochronologia* 91, 1–11. doi: [10.1016/j.dendro.2025.126337](https://doi.org/10.1016/j.dendro.2025.126337)

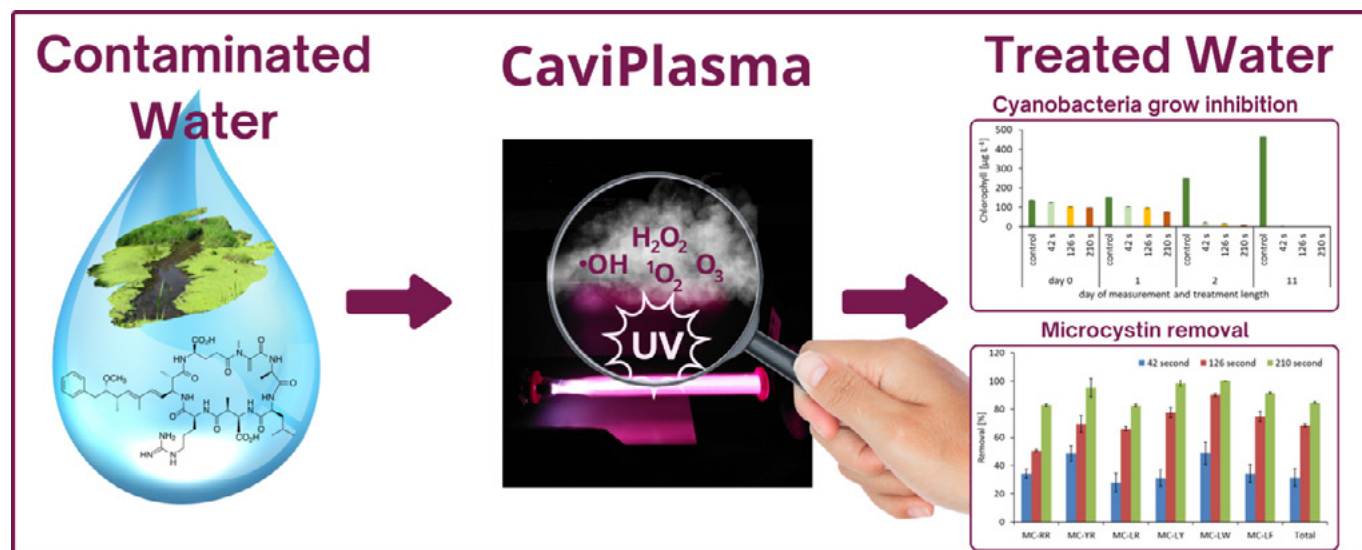
- Subramanian S. M., Kelemen E., de Vos A., Krause T., Mayhew M., Mead A., Nuesiri E. O., Perritt J., Islar M., Amaruzaman S., Arroyo-Robles G., Nakangu B., Kosmus M., Porter-Bolland L., Yiu E. & **Varga A.** 2025: Inclusion in body and mind: ensuring full participation of Indigenous peoples and local communities in decisions related to nature. *Ecology and Society* 30, 1–14. doi: [10.5751/ES-16300-300313](https://doi.org/10.5751/ES-16300-300313)

Na bezlesých hřebenech Jeseníků byla v 17. až 19. století významným způsobem hospodaření pastva volů. Tito „Polnische Ochsen“ byli nakupováni na východě Evropy, během cesty na západ v létě vykrmeni, a pak poraženi na trzích v Německu. Johann Adam Klein (1792-1875): Die beiden polnischen Ochsen am Wasser [Dva polští voli u vody]. Rytina, Norimberk, 1818.

12) Studium dynamiky reaktivních forem kyslíku generovaných technologií CaviPlasma a jejich dezinfekčního a degradačního účinku na sinice a cyanotoxiny

Publikace se zabývá využitím technologie CaviPlasma pro odstraňování sinic a cyanotoxinů z vodního prostředí. Tato technologie založená na kombinaci hydrodynamické kavitace a plazmového výboje indukuje množství reaktivních forem kyslíku, které se podílely na degradaci mikrocytinů a inaktivaci sinicových buněk. U sledovaných organismů byl zaznamenán pokles fotosyntetické aktivity a změny buněčných struktur související s působením oxidačního stresu. Studie dále prokázala více než 84 % odstranění cyanotoxinů během krátké doby ošetření a hodnotila také energetickou efektivitu procesu a jeho potenciál pro využití v průtočných systémech úpravy vody. Výsledky práce potvrzují perspektivu technologie CaviPlasma pro aplikace v oblasti ochrany vodních zdrojů a omezování rizik spojených s výskytem sinic a cyanotoxinů.

- **Odehnalová K.**, Čech J., **Maršálková E.**, Stáhel P., **Mayer B.**, Santana V. T., Rudolf P. & **Maršálek B.** 2024: Exploring the dynamics of reactive oxygen species from CaviPlasma and their disinfection and degradation potential – the case of cyanobacteria and cyanotoxins. *Environmental Science and Pollution Research* 32, 849–863. doi: [10.1007/s11356-024-35803-4](https://doi.org/10.1007/s11356-024-35803-4)

Účinnost technologie CaviPlasma při odstraňování sinic a cyanotoxinů.

d) výběr dalších výsledků vědecké činnosti a jejích aplikací

Pracovníci BÚ byli v roce 2025 zapojeni do monitoringu, který probíhal prostřednictvím 16 monitorovacích sítí. Jedná se například o síť GLORIA, v jejímž rámci probíhá sledování posunů hraničních areálů cévnatých rostlin v SZ Himálaji, monitoring mikroklimatických podmínek v NP České Švýcarsko a NP Šumava (ve spolupráci se Správou NP České Švýcarsko a Správou NP Šumava), nebo sledování stavu biotopů a druhů probíhající na základě směrnice o stanovištích 92/43/EEC (ve spolupráci s AOPK).

e) vzdělávací činnost

VYSOKÉ ŠKOLY

Botanický ústav má čtyři společná pracoviště s vysokými školami – Populační biologie rostlin s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy v Praze (PřF UK); Botanika, Ekologie, Fyziologie a vývojová biologie a Biologie ekosystému s Biologickou fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (JU); Centrum aplikované ekologie rostlin s Přírodovědeckou fakultou Masarykovy univerzity a Společné pracoviště pro spolupráci ve vědě a výzkumu s Fakultou zemědělskou a technologickou JU.

Společné akreditace pro doktorské studijní programy má BÚ s Univerzitou Karlovou v Praze, Českou zemědělskou univerzitou, Masarykovou univerzitou v Brně, Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích a Univerzitou Palackého v Olomouci.

V roce 2025 bylo v BÚ školen 36 doktorandů v prezenční a kombinované formě studia, z toho 25 doktorandů ze zahraničí. Vědeckopedagogickou hodnost „profesor“ má 10 pracovníků BÚ, 6 pracovníků má hodnost „docent“. V roce 2025 bylo ve spolupráci s vysokými školami řešeno celkem 20 společných výzkumných projektů s podporou od různých poskytovatelů (grantové agentury, ministerstva aj.).

Vědečtí pracovníci Botanického ústavu se tradičně podílejí na výuce v bakalářských, magisterských a doktorských studijních programech, v jejichž rámci v roce 2025 odpřednášeli cca 1086 hodin.

STŘEDNÍ ŠKOLY

V roce 2025 proběhlo v rámci programu Otevřená věda 8 stáží vedených pracovníky a pracovníci průhonických Oddělení populační ekologie a Taxonomického oddělení a brněnského Oddělení paleoekologie. Celkem 14 středoškoláků například mikroskopovalo rozsivky z minerálních pramenů, studovalo příbuzenské vztahy a rozmnožování u lišejníků, anebo zkoumalo strategie, jimiž se pomněnka úzkolistá adaptuje půdním podmínkám.

Na pracovištích BÚ ale probíhaly i jiné typy stáží a praxí pro středoškoláky: například v třeboňské Experimentální zahradě a genofondových sbírkách absolvovali týdenní praxi čtyři studenti a studentky Církevní ZŠ a SŠ Plzeň, anebo proběhlo letní odborné soustředění Běstvina (spolupořádané PŘFUK a Vysokou školou chemicko-technologickou), jehož se zúčastnilo na 120 účastníků.

Proběhly také již tradiční exkurze pořádané společně s PŘFUK a společností Arachne, z. s., jichž se v květnu a srpnu 2025 zúčastnilo přes 70 středoškoláků.

VEŘEJNOST

Pracovníci BÚ také pořádali nebo spolupořádali řadu vzdělávacích akcí pro veřejnost, vystupovali v médiích, například Zdeněk Kaplan a Jindřich Chrtěk vedli exkurze v rámci Floristického kurzu České botanické společnosti (6.-11. 7. 2025), nebo Jitka Klimešová v únoru a srpnu 2025 měla dvacetiminutový vstup v pořadu ČRo Laboratoř.

f) spolupráce s firmami a institucemi

V roce 2025 pokračovala rovněž spolupráce se soukromými firmami: pracovníci BÚ například testovali vzorky vody z chladících bazénů v JE Temelín, aby vyhodnotili úspěšnost zásahu biocidním přípravkem a připravili časovou analýzu, která zjišťuje, kdy již voda neobsahuje aktivní biocid a lze ji vypustit do řeky.

Pro společnost EcoFuel Laboratories s.r.o. pak pracovníci BÚ připravili závěrečnou zprávu z květináčových testů fytoextrakce kovů z elektrářenských popílků. Cílem tohoto experimentu bylo zjistit, do jaké míry dokáže kombinace mykorrhizních hub, symbiotických bakterií, vermikompostu apod. zvýšit fytoextrakci kovů vzácných zemin. Výsledek experimentu bude využit k rekultivaci půdy s elektrářenskými odpady.

Stejně jako v předchozích letech pokračovala i v roce 2025 spolupráce BÚ se státní a veřejnou správou, zejména s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK), nebo se správami národních parků a chráněných krajinných oblastí. Výsledky této spolupráce lze zpravidla uplatnit v ochraně přírody nebo ohrožených rostlinných druhů. Pro AOPK např. pracovníci BÚ vypracovali odborné části Příručky pro orgány ochrany přírody k likvidaci invazních nepůvodních druhů, proběhlo zpracování floristických dat v prostředí databáze PLADIAS, nebo vznikly datové soubory a mapy rozšíření ohrožených a invazních druhů rostlin, nebo *ex-situ* kultivace stulíku malého v Průhonické botanické zahradě.

Botanický ústav je rovněž zastoupen v odborných poradních orgánech vlády ČR, příp. ve státních příspěvkových organizacích. Jedná se o Radu Národního parku České Švýcarsko (RNDr. Věroslava Hadincová, CSc.), Vědeckou radu Národního muzea (Mgr. Zdeněk Kaplan, Ph.D.), Výbor pro krajinu, vodu a biodiverzitu (prof. RNDr. Jitka Klimešová, CSc.).

g) medializace a popularizační činnost

V roce 2025 bylo vydáno 12 tiskových zpráv a zaznamenali jsme přibližně 700 mediálních výstupů.

Mediální komunikaci jsme systematicky posilovali také interně – mediální trénink absolvovalo 5 zaměstnanců.

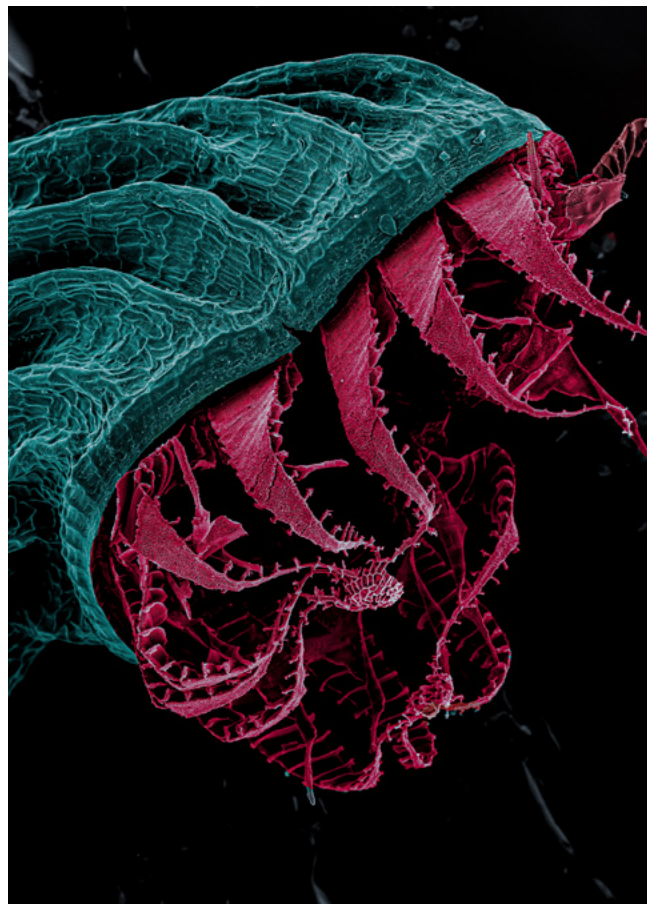
BÚ byl v médiích viditelný díky široké škále témat – od základního výzkumu po aplikované výstupy. Mezi nejvýznamnější patřily například výsledky publikované v časopise Nature zaměřené na obnovu biodiverzity v člověkem ovlivněné krajině, výzkum extrémně tolerantních hub schopných přežít ve slaných podmínkách nebo objevy nových druhů hub a lišejníků včetně studií využívajících environmentální DNA.

Odborníci ústavu se pravidelně vyjadřovali k aktuálním environmentálním tématům – například ke změnám krajiny, dopadům klimatických jevů nebo chování invazních druhů. Významnou odezvou měla i výzva veřejnosti k zapojení do mapování invazních druhů prostřednictvím tzv. citizen science (projekt Biosmršť), stejně jako využití sociálních sítí (Instagram) pro sledování jejich šíření.

BÚ se podílel také na přípravě expertních stanovisek AV ČR (AVEx), například k tématům rekultivace krajiny po těžbě nebo tématu přírodních požárů a jejich dopadu na společnost a životní prostředí.

Do mezinárodního kontextu komunikace se promítla účast na projektech, jako je projekt TETTRIs zaměřený na biodiverzitu a její ochranu, stejně jako prezentace výsledků výzkumu a technologií (např. CaviPlasma) v rámci EXPO 2025.

Významného uznání dosáhla také vizuální prezentace vědy – v soutěži Věda fotogenická 2025 zvítězil snímek „Anglermoss“ autora Tomáše Figury. Fotografie zachycuje

tobolku mechu, jejíž zbarvená část evokuje zuby hlubinného predátora.

V Galerii Natura v areálu Průhonického parku byla veřejnosti představena výstava „Tajemství květního vývoje pod drobnohledem“, která propojila vědecké téma s vizuálně atraktivní formou prezentace.

Botanický ústav pokračoval v realizaci i účasti na klíčových popularizačních akcích, jako jsou Dny elektronové mikroskopie, Dny otevřených dveří v Třeboni zaměřené na Jedovaté rostliny, Veletrh vědy představující tentokrát Oddělení mykorrhizních symbióz, Festival vědy v Brně a nově také Tyden Akademie věd. Tyto aktivity zůstávají jedním z hlavních nástrojů přímé komunikace s veřejností.

Novinky a výsledky výzkumu byly průběžně sdíleny prostřednictvím webových stránek, časopisu Botanika i sociálních sítí, kde Botanický ústav v roce 2025 oslovoval více než 21,4 tisíce sledujících.

h) ocenění

V roce 2025 obdrželi pracovníci Botanického ústavu následující ocenění:

- prof. Ing. Josef Elster, CSc.
Ocenění: Cena Gratias agit
Oceněná činnost: Šíření dobrého jména České republiky v zahraničí jakožto významná osobnost českého polárního výzkumu
Ocenění udělil: Ministr zahraničních věcí ČR Jan Lipavský
- RNDr. Ing. Tomáš Figura, Ph.D.
Ocenění: Prémie Otto Wichterleho
Oceněná činnost: Vynikající výsledky, které přispívají k rozvoji vědeckého poznání
Ocenění udělila: Akademie věd ČR
- RNDr. Ing. Tomáš Figura, Ph.D.
Ocenění: Věda fotogenická
Oceněná činnost: Hlavní cena v soutěži Věda fotogenická za fotografii tobolky mechu, která při zvětšení připomíná dravce
Ocenění udělila: Akademie věd ČR
- RNDr. Ing. Tomáš Figura, Ph.D.
Ocenění: Věda je krásná
Oceněná činnost: 1. místo v kategorii vědecká fotografie za sérii nazvanou Les Collibres
Ocenění udělila: Univerzita Karlova v Praze
- Mgr. Jana Navrátilová, Ph.D.; Mgr. Kateřina Šumberová, Ph.D.; Mgr. Andrea Kučerová, Ph.D.
Ocenění: Slovník roku 2024-2025, 3. místo v kategorii Encyklopedie přírodovědná
Oceněná činnost: Atlas Vodní a mokřadní rostliny České republiky
Ocenění udělila: Jednota tlumočníků a překladatelů
- RNDr. Jitka Štěpánková, CSc.; Mgr. Jindřich Chrtek, CSc.; Mgr. Zdeněk Kaplan, Ph.D.
Ocenění: Cena AV ČR za mimořádné výsledky experimentálního vývoje a inovací
Oceněná činnost: Cena udělena za publikaci Květena České republiky 9.
Ocenění udělila: Akademie věd ČR
- RNDr. Jitka Štěpánková, CSc.; Mgr. Jindřich Chrtek, CSc.; Mgr. Zdeněk Kaplan, Ph.D.
Ocenění: Mimořádná cena Josefa Hlávky
Oceněná činnost: Cena udělena za publikaci Květena České republiky 9.
Ocenění udělila: Nadace Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových

- RNDR. Jitka Štěpánková, CSc.; Mgr. Jindřich Chrtek, CSc.; Mgr. Zdeněk Kaplan, Ph.D.
Ocenění: Cena bratří Preslů
Oceněná činnost: Cena udělena za publikaci Květena České republiky 9.
Ocenění udělil: Botanický ústav AV ČR, v. v. i.
- Mgr. Anna Varga, Ph.D.
Ocenění: Beautiful Hungarian Book Award
Oceněná činnost: Shepherding the wild: wood pastures, forest grazing and pastoralism in the region of Bakony and Balaton and beyond
Ocenění udělila: Hungarian Publishers' and Booksellers' Association at 96th Festive Book Week in Budapest

i) mezinárodní vědecká spolupráce

Významná část mezinárodní spolupráce je založena na neformálních propojeních vědeckých skupin, která se odrážejí ve vysokém zastoupení zahraničních autorů a pracovišť na našich vědeckých výstupech. Důležité je ale i zapojování do formalizovaných vědeckých sítí.

Botanický ústav AV ČR v roce 2025 pokračoval ve spolupráci při přípravě evropského konsorcia eLTER ERIC – Integrated European Long-Term Ecosystem, Critical Zone and Socio-Ecological System Research Infrastructure. Tato vznikající evropská výzkumná infrastruktura propojí síť výzkumných ploch sloužících k dlouhodobému výzkumu ekosystémů zejména s ohledem na vliv lidské činnosti na stav a vývoj těchto ekosystémů (LTER). BÚ se zapojí plochou LTER Teplomilné lesy, zejména její jádrovou lokalitou Děvín. Příprava ploch je strategicky významná, protože vytváří předpoklady pro účast BÚ v eLTER ERIC a pro zapojení jeho dlouhodobých ekologických dat, vegetačně-ekologické expertizy a monitorovacích kapacit do evropských výzkumných, datových a infrastrukturních služeb.

Pokračovala spolupráce s Konsorciem evropských taxonomických zařízení CETAF. V projektu TETTRIs BÚ spolupracoval zejména na přípravě závěrečných doporučení a metodik pro rozvoj taxonomie v Evropě a zároveň se zapojil do konsorcia pro pokračující projekt TETTRIX podaném ve výzvě v programu Horizon Europe. Spolupráce v rámci CETAF vedla také k vytvoření evropské sítě pro vzdělávání doktorandů v oblasti výzkumu lišejníků a jejich přínosu pro ekosystémy a společnost a tato síť podala projekt ve výzvě MSCA Doctoral Network v programu Horizon Europe. Botanický ústav se také stal jedním ze zakládajících členů Memoranda o spolupráci mezi výzkumnými, vzdělávacími institucemi a významnými evropskými muzei.

BÚ se také aktivně zapojil do národní implementace European Open Science Cloud (EOSC), která propojuje české prostředí správy výzkumných dat s evropskou infrastrukturou otevřené vědy. Ústav je zastoupen v pracovní skupině EOSC CZ pro environmentální vědy. Významnou součástí těchto aktivit byla příprava projektových záměrů zaměřených

na FAIRifikaci dat BÚ. V roce 2025 byly připraveny dva projektové návrhy: první se týkal dalšího rozvoje a FAIRifikace databáze PLADIAS (nebyl podpořen), druhý byl zaměřen na data atlasu lišejníků a flowcytometrická data.

Pokračovala též spolupráce v projektu OneSTOP v širokém mezinárodním konsorciu financovaném z programu Horizon Europe. Projekt byl zahájen k 1. 1. 2025. BÚ je zapojen napříč celým projektem do mezinárodních aktivit zaměřených na prevenci, detekci a řízení biologických invazí suchozemských nepůvodních druhů a podílí se i na komunikaci s veřejností a citizen science. Zapojení do projektu posiluje mezinárodní pozici BÚ v oblasti výzkumu biologických invazí a propojuje jeho vědeckou expertizu s praktickými nástroji pro monitoring, osvětu a ochranu biodiverzity.

Standardním způsobem, jak se BÚ zapojuje do mezinárodní spolupráce v rámci programu Horizon Europe, je Evropské Partnerství Biodiversa+ a jeho výzvy. V roce 2025 pokračoval jeden projekt, jeden projekt byl podpořen a do nové výzvy BiodivConnect bylo podáno 6 projektů.

Na základě bilaterálních dohod pokračovala spolupráce s americkou Research Foundation of the American Rhododendron Society, stejně jako s Institute of Vegetables and Flowers čínské akademie věd. V březnu 2025 byla na základě Memoranda o porozumění a spolupráci navázána spolupráce s Yelanets Nature Reserve a Buzky Gard National Park, dvěma ukrajinskými národními parky.

V květnu proběhla Konference populační biologie, jejímiž hlavními spolupořadateli byl BÚ a PřFUK. Konference se zúčastnilo 120 osob, z toho 80 ze zahraničí.

Botanický ústav byl také spolupořadatelem akce Oheň v ekosystémech střední Evropy (hlavní pořadatel Biologické centrum AV ČR), která se odehrála 6.-8. 10. 2025 v Děčíně a již se účastnilo na 150 osob, 60 z toho ze zahraničí.

Kolegové z Oddělení experimentální a funkční morfologie z třeboňského pracoviště BÚ v roce 2025 uspořádali další ročník mezinárodního doktorandského kurzu zaměřeného na studium podzemních částí rostlin. Kurz „Go belowground 2025“ se vrátil do ČR, konkrétně do Kamínku v Nových Hradech, kde proběhl ve dnech 14.-20. 9. 2025. Sedmidenní kurz měl 16 zahraničních účastníků a vedlo ho pět pracovníků BÚ.

j) vydavatelská činnost

Botanický ústav dlouhodobě vydává časopis Folia Geobotanica (tištěná verze ISSN 1211-9520, elektronická verze ISSN 1874-9348; aktuální IF časopisu je 1,2) a od roku 2013 také odborně-populární časopis Botanika (tištěná verze ISSN 2336-2243, elektronická verze 2336-2251).

IV. Hodnocení další činnosti

a) další činnost

Další činnost je vykonávána na základě Zřizovací listiny a v souladu s ní. V roce 2025 nebyly zpracované žádné expertizy ani posudky pro státní orgány, instituce ani podnikatelské subjekty.

b) jiná činnost

Jiná činnost byla vykonávána v souladu se Zřizovací listinou a platnými živnostenskými oprávněními. V souvislosti s Průhonickým parkem a zámek poskytuje BÚ veřejnosti velmi širokou škálu služeb. Příjmy z jiné činnosti plynou především ze zpřístupnění Průhonického parku a části zámeckých prostor veřejnosti (vstupné, prodej informačních materiálů a upomínkových předmětů), z provozování parkoviště, umožnění filmování a fotografování v parku, konání kulturních a společenských akcí (zejména svateb a koncertů). Další významnou částí příjmů z jiné činnosti tvoří příjmy z pronájmu bytů, ubytoven a z komerčních krátkodobých či dlouhodobých pronájmů. Takto získané finanční prostředky jsou využívány na pokrytí nákladů jiné činnosti a na podporu hlavní činnosti, zejména na potřebné kofinancování výzkumných projektů z mimorozpočtových prostředků či na hlavní činnosti vykonávané Správou Průhonického parku. Jiná činnost v roce 2025 dosáhla tržeb ve výši 32,9 mil. Kč. Celkový hospodářský výsledek BÚ za rok 2025 činí 4,4 mil. Kč po zdanění; v hlavní činnosti BÚ hospodařil se ztrátou 16,2 mil. Kč a v jiné činnosti se ziskem 20,6 mil. Kč po zdanění.

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce

V průběhu roku se uskutečnily tři kontroly projektů TAČR. Drobné nedostatky byly odstraněny přeúčtováním nezpůsobilých nákladů nebo zaúčtováním vratky poskytovateli dotace (ve výši cca 11,5 tis. Kč). Proběhlé kontroly neshledaly žádná závažná pochybení či nedostatky.

VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj

Z finančního hlediska je BÚ stabilní a dobře fungující organizací, a to nejen vzhledem k významnému podílu dotace ze státního rozpočtu, ale také díky své projektové úspěšnosti. BÚ je dlouhodobě schopen plně dostát svým závazkům. Zůstatek rezervního fondu činí 7,2 mil. Kč. Garancí stability je i vlastní dlouhodobý majetek v čisté účetní hodnotě cca 2,69 mld. Kč.

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště

Dlouhodobou vizí ústavu je posilovat roli předního centra moderního botanického výzkumu a zároveň si udržet postavení národní autority v tradičních oborech založených na přírodovědném poznání a terénním i experimentálním výzkumu. Ústav proto bude dále rozvíjet širokou expertizu v taxonomických a ekologických disciplínách, které nám přinášejí možnosti synergií uvnitř instituce, a zároveň budeme začleňovat nové výzkumné metody a vytvářet otevřené prostředí pro nové vědecké otázky. Jednotlivá oddělení budou svůj výzkum rozvíjet v souladu s platnou Strategii výzkumné činnosti.

Nadále budeme usilovat o rozšíření portfolia poskytovatelů účelové podpory zejména s důrazem na nadnárodní poskytovatele (např. Horizon Europe). Předpokládáme také větší zapojení žadatelů o granty Evropské výzkumné rady (ERC) i díky zvýšené podpoře žadatelů ze strany zřizovatele. V plné míře také hodláme využívat nové programy AV zaměřené na podporu vědecké excelence a podporu vědců vracejících se po kariérní přestávce. Vzhledem k obecně klesající grantové úspěšnosti napříč domácími i zahraničními soutěžemi je ale zřejmé, že bez významného navýšení institucionální části podpory výzkumu nebude možné dlouhodobě udržet jeho současnou vysokou kvalitu.

V oblasti administrativní podpory vědy bude dokončena implementace opatření vyplývajících z auditu systému odměňování. V návaznosti na již realizované změny u vědeckých pracovníků se revize plánovaná pro letošní rok zaměří na oblast podpory vědy. Mezi další plánované aktivity patří rovněž spuštění jazykového vzdělávání, které bude umožněno všem zaměstnancům, jejichž práce užívání cizího jazyka vyžaduje. Pro zahraniční zaměstnance bude nově zavedena výuka českého jazyka. Vyjma dalšího rozvoje, digitalizace a automatizace procesů bude věnována pozornost také aktivitám v rámci HR Award a GEP, včetně jejich průběžného vyhodnocování a posilování opatření směřujících k jejich dlouhodobé udržitelnosti.

V průběhu roku 2026 bude dokončena druhá etapa stavby neveřejného vědeckého skleníku na pracovišti v Třeboni, přičemž se předpokládá, že na podzim proběhne kolaudace této investiční akce, jejíž celková hodnota přesahuje 42 mil. Kč a jež je realizována s podporou AV ČR. Nové moderní pracoviště vytvoří kvalitní podmínky pro další rozvoj vědecké činnosti a poskytne odpovídající zázemí vědeckým pracovníkům BÚ.

Současně bude pokračovat úsilí o získání stavebního povolení pro projekt Vědecké zázemí Nová Chotobuz v Průhonicích. K jeho vydání zbývá uzavřít poslední dokument: plánovací smlouvu s obcí Průhonice. Paralelně probíhá dokončení projektové dokumentace k dočasné staveništní komunikaci k plánované stavbě. Povolení je nezbytným předpokladem pro vyhlášení výběrového řízení na zpracovatele prováděcí dokumentace a následně i na dodavatele samotné výstavby areálu.

Další významnou stavební akcí je dokončení kamenné ohradní zdi v zadní části Průhonického parku, které je realizované s podporou programu Integrovaný regionální operační program (IROP II).

V Průhonickém parku a genofondových sbírkách budeme nadále věnovat pozornost jejich soustavné, pravidelné a odborné obnově, péči a údržbě, v rámci finančních možností pak úsilí areál provozně i návštěvnický rozvíjet. Plánované jsou opravy infrastruktury a mobiliáře, nákup nové mechanizace i výsadby pro stabilizaci kompozice. V rámci rozvojových aktivit hodláme prozkoumat možnost automatizace vstupního, parkovného a vstupů u II. části parku.

Budeme se snažit využít různé grantové výzvy, které by nám pomohly s finančně náročnějšími akcemi - např. IROP II na opravu dalších úseků mlatových cest. Pro efektivnější správu areálu bude realizováno geodetické zaměření parku včetně stromového inventáře a technických prvků a zároveň zpracování ortofotomapy z různých ročních období.

Zaměříme se také na vodní režim v parku, kde dojde k finalizaci manipulačních řádů rybníků a souvisejících povolení. V oblasti památkové péče bude probíhat spolupráce při přípravě na vyhlášení ochranného pásma Průhonického parku na území Praha – východ.

V roce 2026 se také v Průhonickém parku bude konat národní setkání Site Managerů památek světového dědictví. Nadále bude kladen důraz na práci s návštěvnickou veřejností, pro kterou je v průběhu celého roku připraven pestrý program. Součástí těchto aktivit bude i digitalizace archivních audionahrávek a zpřístupnění autentických výpovědí pamětníků o Průhonickém parku.

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí

Předmět hlavní činnosti BÚ úzce souvisí s ochranou životního prostředí a jeho aktivity v této oblasti probíhají dlouhodobě.

Je již tradicí, že pracovníci BÚ spolupracují s kolegy z MŽP, AOPK a národních parků, poskytují odborná stanoviska, provádějí výzkum v chráněných územích, a to nejen v ČR, nebo studují chráněné rostliny a pracují v komisích a dalších grémiích, která jsou v oblasti ochrany životního prostředí relevantní.

Ústav také vydává metodiky pro využití v praxi, v roce 2025 např. ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou vydal „Metodický postup k praktické ochraně a podpoře druhové diversity lišejníků a dalších skupin lesních organismů v různých typech lesů“.

IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů

Zvyšování kvalifikace zaměstnanců je zajišťováno prostřednictvím odborných seminářů, školení i e-learningové platformy Edunio, která představuje efektivní nástroj pro úsporu času a umožňuje flexibilní rozvoj znalostí i dovedností kdykoli a odkudkoli. E-learningová platforma bude dále systematicky rozšiřována, a to i o oblasti měkkých dovedností pro vedoucí i řadové zaměstnance.

BÚ klade dlouhodobě důraz na rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem a tuto oblast kontinuálně rozvíjí. Jedním z nově zavedených nástrojů je karta MultiSport s příspěvkem zaměstnavatele určená pro volnočasové aktivity. Mezi další benefity poskytované prostřednictvím sociálního fondu patří multibenefitní karta Pluxee, dary k životním a pracovním jubileím, příspěvek na stravování a v neposlední řadě příspěvek na předškolní zařízení či péči o handicapované a dlouhodobě nemocné rodinné příslušníky.

Pro podporu začínajících vědců byl na začátku roku 2026 spuštěn Mentoringový program, který nabízí prostor pro sdílení zkušeností a inspiraci. Prostřednictvím pravidelných setkání s mentorem mohou zaměstnanci získat pomoc při řešení pracovních výzev, rozvíjet nové dovednosti a získat širší perspektivu na své profesní směřování. Program si do budoucna klade za cíl rozšířit spolupráci s dalšími ústavy Akademie věd a umožnit mentoring od zkušených vědeckých pracovníků i mimo BÚ. Pozornost je nadále věnována také adaptačnímu období, které je vyjma informačních materiálů podpořeno asistencí „Buddies“ (patronů) pro zahraniční kolegy a monitorováno prostřednictvím online dotazníků. V případě vzniku a potřeby řešení nežádoucích projevů chování, které by mohly negativně ovlivnit pracovní život nových

i stávajících zaměstnanců, je v Botanickém ústavu k dispozici ombudsman. Jeho role spočívá v prevenci diskriminace, kultivaci pracovního prostředí a posilování hodnot ústavu v oblasti vědy i pracovního trhu.

V návaznosti na audit Plánu genderové rovnosti byl vytvořen nový plán pro období 2025–2028. Ten má za cíl dále rozvíjet již zavedené postupy a aktivity a jejich prostřednictvím vytvářet bezpečné a inkluzivní prostředí respektující rovnost a rozmanitost. Pro realizaci stávajících i nových aktivit byla ustavena pracovní skupina a alokovány potřebné finanční prostředky.

V rámci zvyšování efektivity provozu se systematicky soustředíme na digitalizaci personální agendy, která povede ke snížení administrativní zátěže vedoucích pracovníků i k naplňování naší společenské odpovědnosti.

Zákonnou povinnost vyplývající ze zákona 435/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů (hlášení volných pracovních míst a podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením) BÚ v roce 2025 splnil.

X. Organizační složky pracoviště v zahraničí

Botanický ústav nemá žádné organizační složky v zahraničí.

XI. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2025 nebyl Botanický ústav AV ČR, v. v. i., požádán o poskytnutí informací v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

V Průhonicích, dne 15. 5. 2026

doc. Ing. Jan Wild, Ph.D.

ředitel, Botanický ústav AV ČR, v. v. i.

ZPRÁVA AUDITORA

o ověření účetní závěrky sestavené k 31. prosinci 2025

Botanický ústav AV ČR, v.v.i.

Příjemce zprávy:

Statutární orgán a zřizovatel organizace Botanický ústav AV ČR, v.v.i.

IČ: 67985939

Se sídlem: Zámek 1, 252 43 Průhonice

Datum vydání zprávy: dle data elektronického podpisu

Nedílnou součástí zprávy auditora jsou rozvaha, výkaz zisků a ztrát a příloha k ÚZ 2025.

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky organizace Botanický ústav AV ČR, v. v. i. (dále také „Organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2025, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12.2025 a přílohy této účetní závěrky, včetně významných (materiálních) informací o použitých účetních metodách. Údaje o Organizaci jsou uvedeny v úvodu přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizace Botanický ústav AV ČR, v. v. i. k 31.12.2025 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31.12.2025 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Organizaci nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě (dle ISA720 – soulad výroční zprávy)

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá statutární orgán Organizace.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s auditem účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během provádění auditu nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilo ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a
- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Společnosti, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci

uvedených postupů jsme v obdržení ostatních informací žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost ředitele Organizace a dozorčí rady za účetní závěrku

Statutární orgán organizace odpovídá za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je statutární orgán povinen posoudit, zda je Organizace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy se plánuje zrušení Organizace nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví odpovídá dozorčí rada, která schvaluje výroční zprávu Organizace.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivé nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Organizace relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních metod, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti Organizace uvedla v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Organizace nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Organizace nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Organizace ztratí schopnost nepřetržitě trvat.

- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat statutární orgán a dozorčí radu organizace mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

.....
Ing. Ivana Hlaváčková, auditorské oprávnění č. 2300
Statutární auditor odpovědný za provedení auditu

Ing. Ivana
Hlaváčková

Digitálně podepsal
Ing. Ivana Hlaváčková
Datum: 2026.05.19
15:03:46 +02'00'

ACONTIP s.r.o., auditorské oprávnění č. 547
se sídlem Ocelářská 1354/35, 190 00 Praha 9
DIČ: CZ01709585

Výčet položek
podle vyhlášky č. 504/2002 Sb.

Rozvaha plný rozsah

ke dni **31.12.2025**
(v celých tisících Kč)

IČO
67985939

Název, sídlo, právní forma
a předmět činnosti účetní jednotky

Botanický ústav AV ČR, v. v. i.

Průhonice

Zámek 1

Průhonice

252 43

Česká republika

výzkumná organizace

AKTIVA

	Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účet. období	Stav k poslednímu dni účet. období
AKTIVA	1		
A. Dlouhodobý majetek celkem	2	2 658 723	2 686 037
I. Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	3	12 250	13 079
1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	4		
2. Software	5	12 065	12 894
3. Ocenitelná práva	6		
4. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	7	185	185
5. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	8		
6. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	9		
7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	10		
II. Dlouhodobý hmotný majetek celkem	11	3 042 587	3 089 502
1. Pozemky	12	2 276 222	2 276 221
2. Umělecká díla, předměty a sbírky	13		
3. Stavby	14	497 224	503 728
4. Hmotné movité věci a jejich soubory	15	230 141	241 653
5. Pěstelské celky trvalých porostů	16		
6. Dospělá zvířata a jejich skupiny	17		
7. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	18	9 687	9 321
8. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	19		
9. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	20	29 313	58 579
10. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	21		
III. Dlouhodobý finanční majetek celkem	22		
1. Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	23		
2. Podíly - podstatný vliv	24		
3. Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	25		
4. Zápůjčky organizačním složkám	26		
5. Ostatní dlouhodobé zápůjčky	27		
6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	28		
IV. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	29	-396 114	-416 544
1. Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	30		
2. Oprávky k softwaru	31	-9 230	-10 183
3. Oprávky k ocenitelným právům	32		
4. Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	33	-185	-185
5. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku	34		
6. Oprávky ke stavbám	35	-177 859	-188 351
7. Oprávky k samostatným hmotným movitým věcem a souborům hmotných movitých věcí	36	-199 153	-208 504
8. Oprávky k pěstelským celkům trvalých porostů	37		
9. Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům	38		
10. Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	39	-9 687	-9 321
11. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	40		

AKTIVA

	Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účet. období	Stav k poslednímu dni účet. období
B. Krátkodobý majetek celkem	41	57 087	70 173
I. Zásoby celkem	42	651	535
1. Materiál na skladě	43	48	64
2. Materiál na cestě	44		
3. Nedokončená výroba	45		
4. Polotovary vlastní výroby	46		
5. Výrobky	47		
6. Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	48		
7. Zboží na skladě a v prodejnách	49	603	471
8. Zboží na cestě	50		
9. Poskytnuté zálohy na zásoby	51		
II. Pohledávky celkem	52	6 334	7 321
1. Odebíratelé	53	131	330
2. Směnky k inkasu	54		
3. Pohledávky ze eskontované cenné papíry	55		
4. Poskytnuté provozní zálohy	56	536	141
5. Ostatní pohledávky	57		
6. Pohledávky za zaměstnanci	58	559	505
7. Pohledávky za institucemi sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	59		
8. Daň z příjmů	60	110	
9. Ostatní přímé daně	61		
10. Daň z přidané hodnoty	62	3 947	3 594
11. Ostatní daně a poplatky	63		
12. Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	64		
13. Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů územních samosprávných celků	65		
14. Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti	66		
15. Pohledávky z pevných termínovaných operací a apcl	67		
16. Pohledávky z vydaných dluhopisů	68		
17. Jiné pohledávky	69	82	81
18. Dehradné účty aktivní	70	969	2 670
19. Opravná položka k pohledávkám	71		
III. Krátkodobý finanční majetek celkem	72	45 734	59 166
1. Peněžní prostředky v pokladně	73	52	38
2. Ceniny	74	40	4
3. Peněžní prostředky na účtech	75	45 622	59 116
4. Majetkové cenné papíry k obchodování	76		
5. Dluhové cenné papíry k obchodování	77		
6. Ostatní cenné papíry	78		
7. Peníze na cestě	79	20	8
IV. Jiná aktiva celkem	80	4 368	3 151
1. Náklady příštích období	81	4 063	2 984
2. Příjmy příštích období	82	305	167
Aktiva celkem	83	2 715 610	2 756 210

PASIVA

	Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účet. období	Stav k poslednímu dni účet. období
PASIVA	64		
A. Vlastní zdroje celkem	65	2 682 981	2 715 378
I. Jméni celkem	66	2 679 482	2 710 944
1. Vlastní jméni	67	2 658 721	2 686 038
2. Fondy	68	20 761	24 906
3. Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	69		
II. Výsledek hospodaření celkem	90	3 499	4 432
1. Účet výsledku hospodaření	91		4 432
2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	92	3 499	
3. Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	93		
B. Cizí zdroje celkem	94	32 829	40 834
I. Rezervy celkem	95		
1. Rezervy	96		
II. Dlouhodobé závazky celkem	97		
1. Dlouhodobé úvěry	98		
2. Vydané dluhopisy	99		
3. Závazky z pronájmu	100		
4. Přijaté dlouhodobé zálohy	101		
5. Dlouhodobé směnky k uhradě	102		
6. Dehradné účty pasivní	103		
7. Ostatní dlouhodobé závazky	104		
III. Krátkodobé závazky celkem	105	31 680	36 932
1. Dodavatelé	106	4 157	4 771
2. Směnky k uhradě	107		
3. Přijaté zálohy	108		
4. Ostatní závazky	109		6
5. Zaměstnanci	110	12 310	12 312
6. Ostatní závazky vůči zaměstnancům	111	158	194
7. Závazky k institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	112	6 788	6 796
8. Daň z příjmů	113		573
9. Ostatní přímé daně	114	1 331	1 345
10. Daň z přidané hodnoty	115		
11. Ostatní daně a poplatky	116	4	10
12. Závazky ze vztahu k státnímu rozpočtu	117		107
13. Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů územních samosprávných celků	118		
14. Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	119		
15. Závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti	120		
16. Závazky z převných termínovaných operací a opcí	121		
17. Jiné závazky	122	6 681	10 582
18. Krátkodobé úvěry	123		
19. Eskontní úvěry	124		
20. Vydané krátkodobé dluhopisy	125		
21. Vlastní dluhopisy	126		
22. Dehradné účty pasivní	127	251	236
23. Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	128		
IV. Jiná pasiva celkem	129	1 149	3 902
1. Vyjdeje příštích období	130	1 032	853
2. Výnosy příštích období	131	117	3 049
Pasiva celkem	132	2 715 810	2 756 210

Sestaveno dne: 28. 4. 2026

doc. Ing. Jan
Wild, Ph.D.

Podpisový záznam:

doc. Ing. Jan Wild, Ph.D.

Digitální podpis doc. Ing. Jan Wild,
Ph.D.,
dn: o=doc. Ing. Jan Wild, ou=ČL,
c=Česko, email=j.wild@contip.cz,
serialNumber=1, signatureAlgorithm=sha256WithRSAEncryption

Výčet položek
podle vyhlášky č. 504/2002 Sb.

Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu

ke dni **31.12.2025**
(v celých tisících Kč)

IČ
67985939

Název, sídlo, právní forma
a předmět činnosti účetní jednotky

Botanický ústav AV ČR, v. v. i.

Průhonice

Zámek 1

Průhonice

252 43

Česká republika

výzkumná organizace

		Činnosti		
		Hlavní	Hospodářská	Celkem
A.	Náklady	339 454	12 269	351 723
I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	70 091	6 237	76 328
1.	Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	27 030	2 532	29 562
2.	Prodané zboží		475	475
3.	Opravy a udržování	7 625	399	8 024
4.	Náklady na cestovné	11 030	55	11 085
5.	Náklady na reprezentaci	255	19	274
6.	Ostatní služby	24 151	2 757	26 908
III.	Osobní náklady	233 427	4 470	237 897
10.	Mzdové náklady	170 738	3 439	174 177
11.	Zákonné sociální pojištění	56 232	1 002	57 234
13.	Zákonné sociální náklady	1 667	29	1 696
14.	Ostatní sociální náklady	4 799		4 799
IV.	Daně a poplatky	122	87	209
15.	Daně a poplatky	122	87	209
V.	Ostatní náklady	14 343	662	15 005
16.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále			
17.	Odpis nedobytné pohledávky			
19.	Kursově ztráty	210		210
22.	Jiné ostatní náklady	14 133	662	14 795
VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	21 471		21 471
23.	Odpisy dlouhodobého majetku	21 471		21 471
24.	Prodaný dlouhodobý majetek			
VIII.	Daň z příjmů		813	813
29.	Daň z příjmů		813	813
	Náklady celkem	339 454	12 269	351 723
B.	Výnosy	323 265	32 890	356 155
I.	Provozní dotace	278 779		278 779
1.	Provozní dotace	278 779		278 779
III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží	4 526	29 352	33 878
IV.	Ostatní výnosy	39 955	3 538	43 493
6.	Platby za odepsané pohledávky	53		53
7.	Výnosové úroky	3 405		3 405
8.	Kursově zisky	277		277
9.	Zúčtování fondů	17 054		17 054
10.	Jiné ostatní výnosy	19 166	3 538	22 704
V.	Tržby z prodeje majetku	5		5
13.	Tržby z prodeje materiálu	5		5
	Výnosy celkem	323 265	32 890	356 155
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním	-16 189	21 434	5 245
D.	Výsledek hospodaření po zdanění	-16 189	20 621	4 432

Příloha k účetní závěrce k 31. 12. 2025

Účetní období:	01. 01. 2025 – 31. 12. 2025
Rozvahový den:	31. 12. 2025
Okamžik sestavení účetní závěrky:	28. 04. 2026

1. Obecné údaje

Účetní jednotka:	Botanický ústav AV ČR, v. v. i. (dále jen BÚ)
Sídlo:	Zámek 1, Průhonice, PSČ 252 43
IČ:	679 85 939
Právní forma:	Veřejná výzkumná instituce

BÚ byl zřízen 1. 1. 1962 jako Botanický ústav ČSAV. Na základě Zákona č. 341/2005 Sb. se právní forma BÚ dne 1. ledna 2007 mění ze státní příspěvkové organizace na veřejnou výzkumnou instituci.

BÚ je zapsán v Rejstříku veřejných výzkumných institucí vedeném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Zápis do rejstříku veřejných výzkumných institucí byl proveden 1. 1. 2007.

Zřizovatelem BÚ je Akademie věd České republiky – organizační složka státu, IČ 601 65 171, která má sídlo v Praze, Národní 1009/3, PSČ 117 20.

V průběhu účetního období nedošlo ke změnám v zápisu do rejstříku veřejných výzkumných institucí.

Odloučená pracoviště:	Brno, Lidická 25/27, PSČ 602 00 Třeboň, Dukelská 135, PSČ 379 01
-----------------------	---

Terénní pracoviště:	Lužnice čp. 92, okres Jindřichův Hradec Kvílda čp. 29, okres Prachatice
---------------------	--

Hlavní činnost: Předmětem hlavní činnosti Botanického ústavu AV ČR, v. v. i., je vědecký výzkum v oblastech terénně zaměřených botanických oborů, zejména taxonomie a biosystematiky vyšších i nižších rostlin (včetně algologie, mykologie, bryologie, lichenologie), karyologie, evoluční biologie, fytogeografie, studia vývoje, klasifikace a mapování vegetace, ekologie druhů a společenstev, palynologie, terénně zaměřené rostlinné ekofyziologie a populační biologie, studia mykorrhizních symbióz, ekotoxikologie, studia funkcí, obnovy, ochrany a managementu populací a ekosystémů, studia anatomie dřeva a dendrochronologie, krátkodobé a dlouhodobé monitorace klimatu a biomonitorace, dále zajišťování péče o genofondové sbírky, jejich rozvoj a všestranné využívání. Současně BÚ vykonává veřejně prospěšnou činnost v oblasti ochrany kulturního dědictví a péče o něj, a to obnovu, údržbu a péči o Park a zámek v Průhonících, národní kulturní památku a součást světového dědictví UNESCO. Svou činností BÚ přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace (monografie, časopisy, sborníky apod.), poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení a provádí konzultační a poradenskou činnost. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky. V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně

organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. Pořádá domácí i mezinárodní vědecká setkání, konference a semináře a zajišťuje infrastrukturu pro výzkum, včetně poskytování ubytování svým zaměstnancům a hostům. Úkoly realizuje samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi.

Další činnost: Předmětem další činnosti BÚ je poskytování expertních stanovisek a posudků, včetně soudně znaleckých posudků, v oborech vědecké činnosti pracoviště pro organizační složky státu, zejména ministerstva a jimi zřízené organizace, pro orgány státní ochrany přírody, pro orgány územních samosprávních celků a pro další veřejné instituce.

Jiná činnost: Předmětem jiné činnosti BÚ jsou činnosti a služby spojené se zpřístupněním a prezentací Průhonického parku, botanické zahrady a vymezených prostor zámku veřejnosti, včetně pořádání exkurzí, výstav a dalších kulturních, sportovních a společenských akcí; pořádání odborných kurzů, školení, konferencí a jiných vzdělávacích akcí, včetně lektorské činnosti; poradenství při sadovnických a krajinářských úpravách, včetně analýzy a hodnocení zeleně; poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví a lesnictví; provozování specializovaného maloobchodu, provozování občerstvení typu kavárna/cukrárna.

Statutárním orgánem Botanického ústavu AV ČR, v. v. i. je ředitel, kterým byl 15. 11. 2017 jmenován doc. Ing. Jan Wild, Ph.D., s trváním funkčního období do 14. 11. 2022. Doc. Ing. J. Wild, Ph.D. byl s účinností od 15. 11. 2022 do 14. 11. 2027 jmenován ředitelem i na druhé funkční období.

BÚ nemá zřízenou organizační složku s vlastní právní působností.

Informace o použitých účetních metodách, obecných účetních zásadách a způsob oceňování

Účetnictví je vedeno v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání a respektuje všeobecné účetní zásady.

Oproti minulému účetnímu období nedošlo v BÚ v používaných účetních postupech, způsobech odepisování, účetních odhadech, účetních metodách a zásadách k žádným změnám.

Hodnoty uvedené v této příloze účetní závěrky jsou uvedeny v tis. Kč, pokud není uvedeno jinak.

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

Oceňování

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek se oceňuje v pořizovacích cenách, které obsahují cenu pořízení a náklady s pořízením související. Úroky a další finanční výdaje související s pořízením se nezahrnují do jeho ocenění. V běžném účetním období účetní jednotka nevytvořila dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek vlastní činností.

Odpisování

BÚ odepisuje dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek rovnoměrně na základě interního odpisového plánu. Odpisový plán účetních odpisů dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku sestavila účetní jednotka podle předpokládaného opotřebení zařazovaného majetku odpovídajícího běžným podmínkám jeho používání.

Dlouhodobý nehmotný majetek se odepisuje, je-li jeho vstupní cena vyšší než 80 tis. Kč.

Dlouhodobý hmotný majetek se samostatným technicko-ekonomickým určením a technické zhodnocení tohoto majetku se odepisují, je-li jejich vstupní cena vyšší než 80 tis. Kč.

Drobný nehmotný a hmotný majetek, jehož pořizovací cena nepřekračuje částky stanovené vyhláškou č. 504/2002 Sb., je účtován do nákladů a je evidován na podrozvahových účtech.

Zásoby

Oceňování nakupovaných zásob je prováděno ve skutečných pořizovacích cenách zahrnujících cenu pořízení a vedlejší pořizovací náklady. Pro účtování o zásobách byl zvolen způsob B.

Pohledávky

Pohledávky se oceňují při svém vzniku jmenovitou hodnotou. K datu sestavení účetní závěrky se hodnota obtížně vymahatelných pohledávek snižuje pomocí opravných položek účtovaných na vrub nákladů, a to dle zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů.

Dohadné účty aktivní se oceňují na základě odborných odhadů s maximálním využitím propočtů, je-li to aplikovatelné.

Krátkodobý finanční majetek

Krátkodobý finanční majetek je tvořen peněžními prostředky v hotovosti, peněžními prostředky na bankovních účtech a ceninami v podobě kreditu ve frankovacím stroji.

Cizí zdroje

Dlouhodobé i krátkodobé závazky se oceňují při vzniku jmenovitou hodnotou.

Rezervy se vytváří pouze takové, u kterých jsou tvorba a použití stanoveny zákonem upravujícím rezervy pro zjištění základu daně z příjmů, a to pouze v případech, kdy jsou stanoveny zákonem o daních z příjmů.

Dohadné účty pasivní se oceňují na základě odborných odhadů s maximálním využitím propočtů, je-li to aplikovatelné.

Devizové operace

Při přepočtu cizí měny na českou měnu používá účetní jednotka kurz devizového trhu vyhlášený ČNB ke dni uskutečnění účetního případu a účtuje v souladu s § 42 vyhlášky č. 504/2002 Sb. K rozvahovému dni byl proveden přepčet majetku a závazků v cizí měně kurzem ČNB devizového trhu vyhlášeným k 31. 12. 2025.

Oceňování reálnou hodnotou

Účetní jednotka nemá majetek, který by oceňovala reálnou hodnotou.

Účtování výnosů a nákladů

Výnosy a náklady se účtují časově rozlišené, tj. do období, s nimž věcně i časově souvisejí.

Podíly v jiných společnostech

Účetní jednotka nemá podíl v jiné účetní jednotce.

Nabyté akcie, dluhopisy, cenné papíry

Účetní jednotka nevlastní.

Doplňující údaje k rozvaze

Majetek

K 31. 12. 2025 vlastnil Botanický ústav AV ČR, v. v. i. dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek (v pořizovacích cenách) v celkové hodnotě **3 102 582 tis. Kč**.

Hlavní skupiny hmotného dlouhodobého majetku

Skupina majetku	Pořizovací hodnota k 1. 1. 2025	Přírůstky	Úbytky	Pořizovací hodnota k 31. 12. 2025
Pozemky	2 276 222	0	0	2 276 222
Budovy a stavby	497 224	6 504	0	503 728
Hmotné movité věci a jejich soubory	230 141	12 112	600	241 653
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	9 687	0	366	9 321
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	29 313	48 030	18 764	58 579
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0	1 390	1 390	0

Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek na konci běžného účetního období je převážně tvořen výdaji na rekonstrukce objektů v Průhonickém parku, výdaji na stavbu skleníku v Třeboni a projektovými dokumentacemi k plánovaným stavbám na Chotobuzi a v Třeboni.

Oprávký k hmotnému dlouhodobému majetku

Skupina majetku	Stav k 1. 1. 2025	Tvorba	Zúčtování	Stav k 31. 12. 2025
Budovy a stavby	177 859	10 492	0	188 351
Hmotné movité věci a jejich soubory	199 153	9 952	601	208 504
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	9 687	0	366	9 321

Hlavní skupiny nehmotného dlouhodobého majetku

Skupina majetku	Pořizovací hodnota k 1. 1. 2025	Přírůstky	Úbytky	Pořizovací hodnota k 31. 12. 2025
Software	12 065	904	75	12 894
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	185	0	0	185
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0	904	904	0

Oprávký k nehmotnému dlouhodobému majetku

Skupina majetku	Stav k 1. 1. 2025	Tvorba	Zúčtování	Stav k 31. 12. 2025
Software	9 230	1 028	75	10 183
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	185	0	0	185

Pohledávky

K okamžiku sestavení účetní závěrky BÚ neviduje žádné pohledávky k 31. 12. 2025 s dobou po splatnosti delší než 1 rok. Celkový stav opravných položek k pohledávkám k 31. 12. 2025 je 0 Kč.

Dohadné účty aktivní

Největší část dohadných účtů aktivních tvoří nezúčtované výnosy k projektům s nárokem na dotaci ve výši 2 570 tis. Kč.

Závazky

Mezi závazky jsou neuhrazené běžné provozní faktury.

Přehled závazků ve splatnosti

Závazky	Vznik	Splatnost	Částka
Závazky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	Mzdy 12/2025	01/2026	4 741
Závazky z veřejného zdravotního pojištění	Mzdy 12/2025	01/2026	2 055
Evidované daňové závazky u místně příslušných finančních orgánů	x	x	1 918
- z toho daň z příjmů zálohová a srážková	Mzdy 12/2025	01/2026	1 345
- daň z příjmů právnických osob	2025	30. 6. 2026	573

Dluhy po splatnosti vůči výši uvedeným institucím nemáme.

Účetní jednotka nemá dluhy, které vznikly v daném účetním období a u kterých zbytková doba splatnosti k rozvahovému dni přesahuje pět let ani dluhy kryté zárukou.

Účetní jednotka nemá dluhy, které nejsou obsaženy v rozvaze.

Doplňující údaje k výkazu zisků a ztrát

Personální údaje

Členění osobních nákladů podle jednotlivých kategorií

Ukazatel	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady	Zákonné sociální pojištění	Ostatní sociální pojištění	Zákonné sociální náklady	Ostatní sociální náklady	Osobní náklady celkem
Zaměstnanci celkem	279,89	174 177	57 234	0	1 696	4 790	237 897
Vědečtí pracovníci	171,52	119 021	39 016	0	1 164	3 273	162 474
Ostatní pracovníci	108,37	55 156	18 218	0	532	1 517	75 423

Ostatní zaměstnanci jsou zejména THP pracovníci, dělníci, provozní pracovníci a odborní pracovníci se středoškolským a vysokoškolským vzděláním.

Statutárním orgánem je ředitel instituce. Místopředseda dozorčí rady je zaměstnancem BÚ na pozici vedoucího vědeckého pracovníka BÚ. Předsedou rady pracoviště je zaměstnanec BÚ na pozici vedoucího oddělení mykorrhizních symbióz, místopředsedou je zaměstnanec BÚ, 5 členů rady pracoviště jsou zaměstnanci BÚ na pozici zástupce ředitele, vedoucího vědeckého pracoviště Průhonice, vedoucího taxonomického oddělení, vedoucího oddělení ekologie invazí a vedoucího oddělení paleoekologie.

Položky výnosů

Výnosy z hospodářské činnosti tvoří zejména tržby a výnosy z prodeje upomínkových předmětů a služeb spojených s návštěvností Průhonického parku (vstupné, parkovné, průvodcovské služby) a jeho další komerční využití (v celkové výši 24 530 tis. Kč), dále se jedná o výnosy z komerčního využití Konferenčního a společenského centra (ve výši 1 682 tis. Kč) a výnosy z pronájmů (ve výši 1 911 tis. Kč).

Výnosy z hlavní činnosti tvoří zejména provozní dotace, které za sledované účetní období činily celkem 278 779 tis. Kč z toho dotace od zřizovatele rozpočtovým limitem na podporu VO ve výši 141 533 tis. Kč, dotace od zřizovatele rozpočtovým limitem na podporu a zajištění činnosti ve výši 13 487 tis. Kč, dotace od Grantové agentury České republiky ve výši 58 713 tis. Kč (z toho 13 322 tis. Kč prostřednictvím hlavních řešitelů), dotace od Technologické agentury České republiky ve výši 40 510 tis. Kč (z toho 24 586 tis. Kč prostřednictvím hlavních řešitelů), dotace od MŠMT, MZE, MPO, MŽP, MK, MMR, MPSV SFŽP ve výši 22 872 tis. Kč.

Výsledek hospodaření v členění na hlavní a hospodářskou činnost

Výsledek hospodaření BÚ za hlavní a hospodářskou činnost celkem činil 4 432 tis. Kč, z hospodářské činnosti vytvořil BÚ zisk ve výši 20 621 tis. Kč a v hlavní činnosti byla realizována ztráta ve výši 16 189 tis. Kč. Hospodářská činnost odpovídá jiné činnosti podle § 21 odst. 2) písm. b) zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

Ostatní

Přijaté dotace

Členění dotací ve výnosech a fondech BÚ v roce 2025

Dotace	Částka
Provozní dotace – institucionální od zřizovatele – rozpočtovým limitem	155 020
- na výzkumný záměr a podporu VO	141 533
- na činnost	13 487
Provozní dotace - mimorozpočtové	123 759
- od Grantové agentury České republiky	58 713
- od Technologické agentury ČR	40 510
- ostatní resorty	22 872
- ze zahraničí	1 664
Investiční dotace – institucionální – od zřizovatele	45 646
- rozpočtovým limitem – podpora a zajištění činnosti	45 646
Investiční dotace - mimorozpočtové	0
- od Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva kultury	1 807
Dotace celkem za rok 2025 pro BÚ	326 232

Přijaté nebo poskytnuté dary

Účetní jednotka neposkytla žádný dar a obdržela pouze drobné dary na provozní činnost.

Odměny členům statutárních, kontrolních nebo jiných orgánů stanovených statutem

O předmětných odměnách rozhoduje a jejich výši stanovuje po závěrečné zprávě auditora a celkovém zhodnocení výsledků sledovaného účetního období zřizovatel, tj. předseda Akademie věd ČR. Odměny ve výši 248 tis. Kč za rok 2024 byly vyplaceny v červnu roku 2025.

Účasti členů v jiných jednotkách

Jeden člen Dozorčí rady BÚ je statutárním zástupcem Střediska společných činností v. v. i., jeden člen je statutárním zástupcem Geologického ústavu AV ČR, v. v. i., jeden člen Rady pracoviště BÚ je členem Akademické rady AV ČR a jeden člen je statutárním zástupcem Biologického centra AV ČR, v. v. i.

Výše záloh, závdavků a úvěrů poskytnutých členům orgánů

Žádné nebyly.

Významné události po datu účetní závěrky

Významné události mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky nenastaly.

Při zjištění základu daně z příjmů za rok 2025 byl základ daně snížen u veřejně prospěšného poplatníka podle § 20 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů a dále využita sleva na dani za zaměstnance se zdravotním postižením podle § 35 odst. 1 téhož zákona.

Výsledek hospodaření po zdanění za rok 2024 – zisk ve výši 3 499 tis. Kč byl, po odsouhlasení radou pracovníků, převeden ve výši 2 699 tis. Kč do rezervního fondu a ve výši 800 tis. Kč do sociálního fondu.

Žádné nejsou.

Celková odměna přijatá auditorem za povinný audit roční účetní závěrky roku 2024 činila 111,3 tis. Kč včetně daně z přidané hodnoty.

Účetní jednotka vlastní lesní pozemky s lesním porostem o celkové výměře 11,1435 ha. Ocenění lesních porostů stanovené součinem průměrné hodnoty zásoby surového dřeva ve výši 57 Kč/ m² a výměrou lesních pozemků s lesním porostem je 6 352 tis. Kč.

v roce 2024 nebyla proplacena část dotace z projektu Ministerstva pro místní rozvoj, reg. č. CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0004660 pod názvem Průhonický park – obnova, rozvoj a oživení památky UNESCO. Jednalo se o částku 6.216.366,61 Kč provozních nákladů a o 2.518.418,98 Kč v investičních výdajích. Tyto částky byly v roce 2024 uhrazeny z rezervního fondu. Proti rozhodnutí Ministerstva pro místní rozvoj jsme se neúspěšně odvolali a podali správní žalobu. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 30. 4. 2025 byla žaloba proti Rozhodnutí o nevyplacení dotace zamítnuta.

V daném případě pokračuje interní příprava podkladů pro definování vzniku škody.

Pro ostatní požadované položky přílohy v účetní závěrce nemá organizace naplnění.

V Průhoncích dne 28. 4. 2026

doc. Ing. Jan Wild, Ph.D.
ředitel

HR EXCELLENCE IN RESEARCH